

ONZE VOGELS

41e jaargang no. 9, september 1980

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

copy

Vogel

DAGELIJKS BESTUUR N.B.v.V.

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: (wnd.) G.C. Goedschalk, Akeleistraat 148,
2565 PC Den Haag.
Commissaris: D.J. van der Molen, Esschingstraat 80,
7721 XD Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a,
9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8,
8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D.J. Prinsen, Berkenlaan 132,
7064 HT Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2,
5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (05100) 6 60 37.

Tropen, parkieten etc.:

G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CX Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.

Zangkanaries:

Mevr. C. v.d. Toorn, Zeilstraat 58, 2586 BE Den Haag,
telefoon (070) 55 98 14.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland f 27,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze
giro 1148324. **Buitenland** f 37,50 per jaar, per luchtpost
extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 400 Bfr per jaar, bij vooruitbetaling op rekening
nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheck te
Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau,
Bergen op Zoom.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wil
zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn
plaats van inwoning gevestigde afdeling.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub

Secretaris: J.G.J. van Valkenburg, Auriollaan 88,
3527 EX Utrecht, telefoon (030) 93 12 18.
Penningmeester: P. Broers, Europalaan 76,
5283 AP Boxtel, telefoon (04116) 7 21 96.
Postgiro 3541696 t.n.v. penningm. NZC te Boxtel
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3,
3173 RE Poortugaal, telefoon (010) 38 27 43.
Penningmeester: L.J.G. Rovers,
W.H. Jordaansingel 40, 7481 GP Haaksbergen,
telefoon (05427) 28 24.
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub nr. 1667906.
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: G.J. Althuis, Zevenhuizen 5,
9064 DE Oudkerk, telefoon (05103) 27 18.
Penningmeester: G.J. Jansen, Fresiastraat 15,
3742 TK Baarn, telefoon (02154) 1 83 34.
Giro 3158484 t.n.v. Spec. cl. Eur. Vogels.
Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. Kehl, Plein 1953, nr. 144,
3086 EK Rotterdam, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: E. Zehenpfenning, Acacialaan 8,
3741 WC Baarn, telefoon (02154) 1 20 07,
giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub.
Contributie f 25,— per jaar. entree f 5,—.

Japanse Meeuwenclub

Secretaris: A. Kok, Pals 29, 6931 DJ Westervoort,
telefoon (08303) 23 58.
Penningmeester: W.A.M. Berns, Kerkallee 91,
6882 AP Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28.
Rek.nr. 30.39.88.207 Rabobank, Velp.
t.n.v. Penningmeester J.M.C.
Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras- en Grote parkieten

Secretaris: J. M. Lupsan, Mosterdhof 168,
6931 AS Westervoort, telefoon (08303) 87 80.
Penningmeester J. Versluis, Kat. Lagedijk 133b,
3081 ZP Rotterdam, telefoon (010) 84 11 86
Postgiro nr. 3587100 t.n.v. Penn.: Parkieten
Speciaal Club.
Entree f 5,—.
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling
contributie uitsluitend aan bovenstaande adresser

Vogels

ISSN 0030-3224

BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

D.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere richtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

Vragen over?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: W.C. Oonk, Bergweg 37, 7242 EP Lochem.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools, Molenweg 9, 4505 PM Zuidzande.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: H. Kehl, Plein 1953 nr. 144, 3086 EK Rotterdam.

GRASPARKIETEN EN AGAPORNIDEN aan: H.W.J. van der Linden, Averbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 20 oktober 1980

IN DIT NUMMER

	pag.
De Emerald glansspreeuw	372
Purper glansspreeuw eigen kweek	373
Pietpraat over postuurkanaries (7)	374
Kongopauwen uit het ei, jaarvogels uit de ton	375
Gorsvinken	376
Bessen	377
Volière van de maand	378
Aangeboren of aangeleerd	381
Een koninkrijk gaat ten onder	383
Toen was het parkietje dood	384
Dwergoor uilen	385
De Regenboog II	387
De reuzenekster	388
Exotische vogels, als huisdieren Ja of Nee	389
Kleurmutaties bij de agaporniden	391
Planten met fleurige vruchten verlengen de zomer	396
Veldzuring	397
Kweken met prachtvinken	398
Onze liefhebberij en het wedstrijdelement	400
Wat lezers schrijven	401
Bandstaartvink	404
Antiek	404
Korte berichten	405
Vraag en aanbod	407
Boekenservice	415

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Metaalwarenfabriek Hulskamp b.v.	382
Internationale hobby-boekhandel, Hellingman bv, Siem van 't Hart	386
Vogel '81	390
C.O.M., Conditio, Edelchemie Panheel	406
Cédé, Fauna metaal	409
Fauna metaalwaren	410
Sabri Pet Supplies	411
W. Rouppe van de Voort, Henk van Os, F. Thijssen, Tovo	412
Holthuis, Kasper, Theiling, Ornimondo	413
404	414
Rein v.d. Veen, Adgefo, Animalii, Fauna Lux	415
Witte Moien	416

Foto voorplaat: Emerald glansspreeuw
Vogelpark Walsrode/Horst Müller

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22

De Emerald glansspreeuw

Lamprotornis iris

Tekst: E.M. Wessels Foto: Vogelpark Walsrode / Müller

Wie deze glansspreeuwen in een goed beplante grote volière, dus in betrekkelijke vrijheid, heeft zien vliegen, af en toe beschenen door de ochtendzon, zal dit tafereel nooit vergeten.

Enige tijd geleden was ik in de gelegenheid deze glansspreeuwen te zien in het prachtige vogelpark 'Walsrode'.

De aanblik van een aantal (ik meen dat er 6 stuks waren) van deze zeldzame vogels is onvergetelijk. Het was nog vroeg in de ochtend en nog erg stil in het park. Ze zaten te samen, op hun gemak in een grote konifeer hun toilet te maken, af en toe beschenen door de ochtendzon, het leek dan wel of alle kleuren van de regenboog in en op deze vogels waren terug te vinden. Werkelijk zeldzaam mooie vogels, maar helaas ook erg zelden voorko-

mend en ze worden maar een heel en kele maal ingevoerd.

Ik wil met deze beschrijving nie beweren, dat andere soorten glansspreeuwen, als de driekleur, de groene, of koningsglansspreeuw minde zouden zijn, verre van dat, maar de aanblik op dat moment, was voor mi als liefhebber, om nooit meer te vergeten. Het was een ontzettend groot verschil met de enkele exemplaren die ik ooit op een tentoonstelling het gezien. Deze vogels in 'Walsrode' waren in een sublieme topconditie.

Op de kleurplaat is de rugzijde van de vogel niet te zien maar deze is ool smaragdgroen met vele schakeringen al naar gelang de lichtinval.

Over hun leven in de natuur in Westelijk Afrika (Ivoorkust en Sierra Leone is heel weinig bekend.

Pop en man zijn uiterlijk volkomen gelijk.

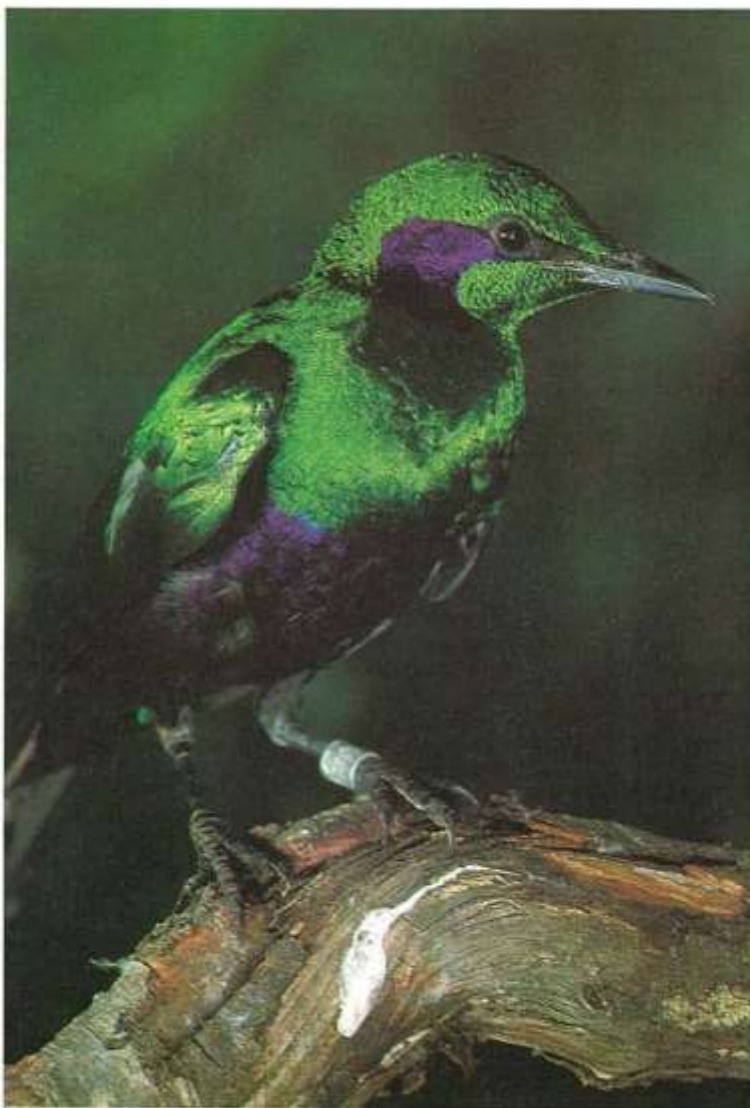
Nergens worden ze haast genoemd of beschreven, ik heb voor dit artikel dan ook het 'Handbook of African Birds' van Mackworth Pread and Grant geraadpleegd. Maar ook hier staat weinig vermeld, gewoon wegens onbekendheid.

Zoals ik al schreef worden ze weinig ingevoerd, en de enkele keer, dat ze een we eens zijn, is de prijs behoorlijk hoog, zodat er maar weinigen zullen zijn, die ze willen en kunnen aanschaffen.

Voor zover bekend, voeden deze vogels zich in de natuur met insecten en vruchten. Wij zullen ze dus zeker in het begin ook op een dergelijk dieet moeten houden, tenminste als u ooit in de gelegenheid zult zijn deze zeldzame en kostbare vogels aan te schaffen.

Op de duur kan er m.i. overgeschakeld worden op een normaal dieet dat aan andere soorten glansspreeuwer wordt gegeven, zoals een goed gemengd universeelvoer en allerlei fruit, met daarbij natuurlijk wat levend voer.

Of er ooit al mede gekweekt is in gevangenschap weet ik niet, maar het lijkt mij zeer zeker mogelijk, omdat er ook met allerlei andere soorten glansspreeuwen met succes gekweekt wordt. Helaas zal de hoge aanschaffingsprijs er vele van weerhouden deze vliegende edelstenen aan te schaffen.

Purper glansspreeuw eigen kweek

Lamprotornis purpures purpures

Zes jaar houd ik nu vruchten- en insectenetende vogels. De volière waarin ze gehuisvest zijn is 7 m lang, 3 m breed en 2 m hoog en is rijkelijk beplant met vlier en liguster met als decoratie nog wat oude boomstronken. Het aansluitende nachtverblijf heeft een oppervlakte van 2.50 vierkante meter en is 2 meter hoog. De bevolking van deze gemeenschapsvolière bestaat op het moment uit witkopgaaien, mexicaanse gaaien, Yuccanta gaai, zwartmasker witwang en Chinese gaai, lijsters, kalabuulbuuls, grijze-, andamen-, grijskop-, pagode-, madarijn- en purperglansspreeuwen, herder-, oever- en kuifmaina.

De vogels worden gevoerd met een mengsel universeelvoer, bevoeder, luimveekorrels, een zaadmengsel ropisch- en tortelduivenzaad en als bijgift eivoer, krenten, rozijnen, dadel, appels, sinaasappels, rozebottels en bessen van vuurdoorn en lijsterbes. Als groenvoer wat sla en muur tenslotte iedere dag twee handen ol meelwormen.

De vogels brengen winter en zomer voor in deze volière en het binnen-c.q. nachtverblijf is onverwarmd. Nooit is er een vogel door koude omgekomen. In deze volière, waar we ongeveer vier jaar geleden met succes twee paartjes kweekten van Eksterpreeuw maal Oevermaina en waar we op diverse tentoonstellingen veel succes mee hebben behaald, heerst normaal een rustige sfeer. Zo nu en dan wordt er wel eens wat gevochten, maar het valt allemaal best mee en nooit zijn er echt slachtoffers gevallen behalve dan toen we de beide paartjes na het tentoonstellingsseizoen weer in de volière hebben losgelaten. Zij werden toen door een purper glansspreeuw achtervolgd en ze ebden dat met de dood moeten betalen. Nu was die purper glansspreeuw van nature een erg agressieve vogel en dat was dan ook de reden dat we hem uitgevangen en verhoort hebben.

In 1977 brachten we een bezoek aan een vogelimporteur in Lochem en daar ontdekten we een kooi met purper glansspreeuwen. We wilden het toch maar weer eens met die soort proberen. Ik vroeg de handelaar of hij voor een paartje kon zorgen. Zelf wist ik al uit de literatuur dat de pop klein

ner is dan de man en zo kocht ik een klein en een groter exemplaar. Hopelijk was het inderdaad een paartje. De herkomst van de purper glansspreeuw is Senegal, Kameroen, Oeganda en Kenia. Het is een schitterende vogel en vooral als hij in het zonlicht zit valt hij sterk op door de prachtige paarsblauwe weerschijn. De grootte is ongeveer 26 cm. Ook deze twee vogels bleken toch wel

agressief te zijn, want in 1978 haalden ze jonge pagodespreeuwen uit het nest en beten ze dood. Reden waarom de beide purpers werden ondergebracht in een kleinere aparte ruimte. In het najaar hebben we ze weer terug in de gezelschapsvolière gebracht. Begin mei 1979 ontdekten we dat de purpers met takjes in hun snavel door de volière vlogen. Hun keus was gevallen op een boven in de volière hangend nestblok van 25x25x40 cm. Het invliegget was 6 cm middellijn. Toen ik dat had geconstateerd en het nestblok aan een controle wilde onderwerpen, bleek mij dat daarin reeds drie eieren, groenblauw van kleur met donkere stippen, gelegd waren. De eieren lagen op een ondergrond van takjes, stro, hooi en in het kuiltje wat groene vlierbladeren. Alleen de pop broedde en de man houdt zich tijdens de broedperiode op, op een vaste plaats bij het nestblok. Als iemand de volière naderde, gaf hij een alarmkreet en direct daarna verliet de pop haar nest. Het broeden duurde precies 14 dagen en alle drie de eitjes waren uitgekomen. De jongen waren kaal en hadden een donkerkleurige huid. Aan hun nestblok had ik inmiddels een blikje bevestigd waarin ik het levend voedsel, bestaande uit regenwormen, maden en meelwormen, deed. Dit bakje werd gelijktijdig met het nest goed door de man verdedigd. Geen andere vogel durfde in de nabijheid te komen en zo kwam dan ook het levend voedsel terecht waar het moest zijn. Alleen de man voerde de jongen en hij gebruikte daarvoor overwegend meelwormen. Hij pikte ze uit het bakje en liet ze even heen en

weer door de bek gaan daarmee de wormen dodend. Als hij de snavel vol met meelwormen had, vloog hij naar de grond waar hij ze door het zand haalde er tevens nog wat stukjes groen bij pikte om vervolgens naar het nest te vliegen en het voedsel over te geven aan de jongen.

Als hij het nestblok dan weer verliet had hij in zijn bek de uitwerpselen van de jongen waarmee hij naar het binnenverblijf vloog en ze daar deponeerde. Na enkele dagen zag ik de

man in een hoek van de voliëre zitten. Hij trok wat met een van zijn poten en mij bleek dat hij zich, vermoedelijk bij de verdediging van zijn gebied, had bezeerd. Er was gelukkig niets gebroken. Wel was hij kennelijk zo aangeslagen dat hij geen lust meer had om zijn jongen te voeren. Tot mijn grote verbazing werd dit direct door de pop overgenomen. Het is allemaal erg goed gegaan en toen de jongen drie weken oud waren verlieten ze het nest. Ze werden hierna nog zo'n drie weken gevoerd en toen bleken ze zelf-

standig te zijn. De jongen hadden een matzwart verenkleed, zwarte snavel en poten en zwarte ogen. Ik bemerkte dat er één duidelijk kleiner van formaat was zodat ik aannam dat het twee mannen en een pop waren. In oktober zette zich de jeugdruil in en eind november waren ze net zo fraai van kleur als de oudervogels. De ogen waren daarentegen licht lichtgeel van kleur.

Pietpraat over postuurkanaries (7) door Jan Kuiper

Consequenties

De in het vorige artikel aangevoerde normstelling inzake de groei en de daaraan verbonden hormonenproductie is niet te accepteren als niet tegelijkertijd eveneens de consequenties van een en ander geaccepteerd worden.

Uitgaande van een normgetal van 1000 voor normaalgroei, signalerend dat er mutatieve groeivormen in het geding zijn in positieve en in negatieve zin afwijkend van die norm, kan worden gesteld dat de toetsing van deze gegevens aan de praktijk ontzettend correct uitpakt. Onthutsend?

Inderdaad, ik geloof niet dat een beter woord bedacht zou kunnen worden, in veruit de meeste gevallen wordt een volkomen andere opvatting geëtaleerd.

Als voorbeeld zou ik gebruik willen maken van de paring van Yorkshire x Gloster, dus, de paring van reus x dwerg, twee verschillende mutatieve groeivormen.

Wanneer het normgetal groeihormonen voor de York op $1000 + 500 = 1500$ wordt gesteld en voor de Gloster op $1000 - 100 = 900$, dan zou die paring ook zo gezien kunnen worden: 1500×900 . De jongen uit deze ongewone paring zullen qua formaat tussen beide ouders inliggen, een ieder die zoiets al eens heeft geprobeerd zal dit bevestigen.

Ergo, de paring van 1500×900 levert op jongen met een normgetal van 1200, afwijking van dit getal met 10% is normaal, de norm voor de groei der jongen zal derhalve liggen tussen de 1080 en de 1320.

Duidelijk KLEINER dan de vader en duidelijk GROTER dan de moeder! Laten we gemakshalve de norm-groeihormonen voor de ontstane TUSSENVORM stellen op 1200 rond,

vervolgens de jongen die op deze manier werden verkregen werden aan elkaar paren in FI, de paring van broer x zus dus.

De uitkomst van deze paring geeft jongen die ALLEN een norm laten zien die net als bij de ouders ligt tussen de 1080-1320, toch zou juist deze paring vogels moeten laten verschijnen die in aanmerking zouden komen voor 1500 en voor 900, zijnde de norm van de grootouders. In een andere formulering, deze inteelparing zou weer Yorken en Glosters op moeten leveren, vergeet het maar, HET IS NIET WAAR!

Dat zou inderdaad gebeuren wanneer het formaat een zuiver chromosomale aangelegenheid zou zijn, wanneer de groei een zaak van genen en dus chromosomen zou zijn, dan zou inderdaad de FI paring de grootouders weer reproduceren, volkomen wetmatig.

Eerder in deze artikelenreeks heb ik aangegeven dat het formaat zich niet zo gedraagt in de vererving als redelijkerwijs verwacht zou mogen worden, ik heb gesignaleerd dat dwerggrassen snel te groot worden en dat reuzerassen in tegenstelling daarmee snel te klein worden, aangegeven werd dat in beide gevallen de groeivorm neigt naar de normaalgroei = 1000. In feite komen de aangedragen overwegingen neer op de vaststelling dat de paring van extreem van elkaar verschillende ouders (Yorkshire x Gloster!) een nieuwe generatie doet ontstaan die kenmerken bezit die BEIDE ouders NIET bezaten!

Als u dat met me eens bent, dan zou u zich er rekenschap van moeten geven dat die nieuwe generatie **niets meer dan ZICHZELF** kan zijn, ofwel, niet (meer) in staat mag worden geacht om bijvoorbeeld de oorspronkelijke

groeivormen te reproduceren.

Zelfs met een indicatieve marge van 10% blijkt de praktijk mijn opvattingen dienaangaand te ondersteunen de paring van TE groot x TE klein van hetzelfde ras blijkt met de regelmaat van de klok jongen op te leveren die precies het gewenste formaat hebben, daarentegen levert de paring van goed x goed regelmatig méér dan goed en minder dan goed op, vandaar dat ik over een geïndiceerde marge van 10% spreek.

ALTIJD WEER zal de uitkomst van welke paring dan ook aan moeten tonen dat het erfelijk materiaal van de vader past bij het van de moeder afkomstige erfelijk materiaal, alleen als dat het geval is zullen de jongen een ideale danwel een bijna ideale verschijningsvorm kunnen laten zien. Meer specifiek doel ik op het erfelijk materiaal dat NIET door chromosomen wordt gedragen, de genetisch codering van het cytoplasma speelt zeker in de vererving van het type een sleutelrol.

Bij alle optredende celdelingen worden de chromosomen volkomen wetmatig verdeeld over de dochtercellen, dat is een zeker gegeven.

De verdeling van het cytoplasma is in verhouding zeker niet wetmatig daarbij moet in ogenschouw worden genomen dat de moeder in ieder geval meer cytoplasma inbrengt bij de bevruchting dan de vader, uiteraard ontstaat daardoor een onevenredig verdeelsleutel.

Vast staat dat door de vermenging van het van de vader afkomstige cytoplasma met dat van moeder een mengplasma ontstaat, dat mengplasma kan voor IEDERE kiemcel ANDERS zijn!

De volgende maand zal ik de rasser bespreking starten met de LIZARD TOT DAN!

Kongopauwen uit het ei, jaarvogels uit de ton

Wat het in Diergaarde Blijdorp voor het eerst was gelukt Kongopauwen te fokken in dierentuinen, is het na 20 jaar opnieuw gelukt deze zeer zeldzame vogelsoort te fokken. Kongopauwen zijn pas in 1936 door de westerse wetenschap ontdekt. Tijdens een reis naar de Belgische Kongo, het tegenwoordige Zaïre, in 1913 zag de bekende Amerikaanse vogelkundige Chapin in de hoofdtroep van een inooring een paar vogelveren die hij niet thuis kon brengen. Chapin zocht in de literatuur en in de musea, maar ergens vond hij iets dat op die veren leek. Eerst 23 jaar later werd het raadsel opgelost toen hij in het Kongo-museum in Tervuren bij Brussel een paar opgezette vogels zag staan, daarover niets was bekend. De Kon-

gopauw was ontdekt en hij gaf ze de naam *Afropavo congensis*. Het is te danken aan de inspanningen van de Antwerpse dierentuin, dat nu nog steeds Kongopauwen in dierentuinen aanwezig zijn. Evenals in 1960 ontving Diergaarde Blijdorp in 1979 een paar Kongopauwen van de Antwerpse dierentuin in fokleen. Voor deze vogels werd in de Victoria regia serre een speciale voliëre ontworpen. Op donderdag 12 mei 1980 zijn er na 26 dagen broeden 2 Kongopauwen geboren. Een unieke kans voor wie jonge Kongopauwen wil zien. De jaarvogel in de Victoria-Regiaserre, die zich omstreeks maart van dit jaar in een regenton had ingemetseld om haar 2 eieren uit te broeden heeft op 30 juni j.l. het nest verlaten. Bijna

onmiddellijk daarna zijn haar 2 jongen eveneens uit de ton gevlogen onder jubelkreten van het mannetje. Hij heeft dan ook een drukke tijd gehad met het aandragen van voedsel, eerst voor het wijfje, later ook voor de 2 jongen. Wij hopen dat de jonge jaarvogels, wiens verspreidingsgebied zich uitstrekt vanaf de Molukken en Nieuw-Guinea tot de Bismarck-archipel en de Salomons-eilanden voorspoedig zullen opgroeien.

Er waren nog meer bijzondere geboorten bij de vogel-afdeling. In de Appelmannfazanterie werden eieren uitgebroed van de kuifloze vuurrugfazant, de pauwfazant en de Salvadorifazant. De laatstgenoemde soort zal men vermoedelijk nergens anders ter wereld in dierentuinen aantreffen, zodat de voortplanting hier een heel bijzondere betekenis krijgt. Salvadorifazanten leven hoog in de bergwouden van Sumatra.

Een vorig jaar in Blijdorp geboren valse gier heeft in Oostenrijk de vrijheid gekregen. Valse gieren behoren, met een lengte van 96-104 cm tot de grootste roofvogels van de Oude Wereld. Het Wereld Natuur Fonds en de Internationale Vereniging ter Bescherming van de Natuur (I.U.C.N.) hebben een project opgezet om deze vogels terug te brengen in gebieden waar zij de ruimte hebben om zich te handhaven. In gevangenschap geboren gieren kunnen niet zonder meer worden vrijgelaten; ze moeten leren zelf hun voedsel te vinden en in het begin kan het nodig zijn dat ze bijgevoerd worden.

Gorsvinken (*Poospiza*)

Deze vrij kleine vogels, van ongeveer 12 tot 13 cm groot, worden naar hun Engelse naam ook wel **WARBLERVINKEN** genoemd. Het geslacht *Poospiza* omvat ongeveer een vijftiental soorten, allen afkomstig uit Zuid Amerika. Importen van deze soorten vinden maar heel zelden plaats, alleen in de jaren 1977/1978 kwamen ze plotseling van vrij grote aantallen in de handel voor. Praktisch niemand kon toen deze vogels thuisbrengen. Vele dachten aan de meer bekende Boliviaanse kuifkardinaaltjes waarvan er sommige warblersoorten erg veel op lijken, zij het dat ze de kuif missen.

Het zijn zeer aantrekkelijke vogeltjes, erg rustig en niet agressief. Alleen hun kleuren en tekeningspatroon is niet bijzonder spectaculair. Voor het merendeel zijn ze grijsachtig/zwart

met wat roestbruin in stuit en borst. Het onderscheid in geslachten is vrij moeilijk te zien vooral als het pas ingevoerde vogels zijn, want meestal zijn dat nog jonge exemplaren.

Later als ze op kleur zijn is er een duidelijker onderscheid tussen de sexen. Hoewel ze in sommige boeken als zuivere zaadeters worden aangeduid, is dit toch niet zo. Als ze op alleen maar zaad worden gehouden zullen ze het niet lang maken. Een goed gevarieerde voeding van universeelvoer met fruit, levend voer en zelfs van tijd tot tijd een nectar drank is mijn inziens noodzakelijk om ze in een goede conditie te houden.

Enkele van de meest voorkomende soorten van de familie *Poospiza* wil ik in dit bestek noemen.

Als de meest bekende is er de **Halsbandgorsvink, *Poospiza torquata***. De soort komt voor in West Paraguay, Bolivia en Noord en Centraal Argentinië. Dit vogeltje lijkt heel veel op de al eerdergenoemde Boliviaanse kuifkardinaal zij het dat ze iets kleiner zijn

en de kuif missen. Het meest valt de zwarte halsband die bij het pop grijsachtig van kleur is. De staarsstreep zijn roestbruinachtig en bij het popje zijn de kleuren veel minder sterk.

Dan is er de **Prachtgorsvink, *Poospiza ornata***. Deze soort komt voor Noordwest Argentinië. Ze lijken veel op de hierna nog te noemen bruin borstgorsvink, alleen zijn de kleuren veel valer. Het bruin is meer cinnamonachtig.

Als derde dan de **Bruinborstgorsvink *Poospiza nigrorufa***, welke een groot verspreidingsgebied heeft, namelijk Bolivia en van Zuid Brazilië tot Noord Argentinië. Deze soort is van boven grijsbruinachtig met lichte veerzmen, heeft een witte oogstreep die te lichtgeelachtig uitloopt, witte kuifbruinrode borst en flanken, vuilwitte buik en onderdelen, de staart is zwart met witte verranden. Ook bij deze soort zijn de popjes gelijk getekend maar veel valer van kleuren. De bruin borstgorsvink en de prachtgorsvink

orden heel vaak met elkaar verard. Andere gorsvinksoorten, zoals witborstgorsvink, Bonaparte gorsvink, whitigorsvink en anderen zijn naar mijn mening nooit in ons land invoerd. Er bestaan zelfs nauwelijks Nederlandse benamingen voor.

Het zou best de moeite waard zijn om ook aan deze vogelsoorten meer aandacht te besteden, als er weer eens in deze vogeltjes worden ingevoerd.

Voedresultaten met de gorsvinken zijn nog maar zeer zeldzaam. Het is enkel best haalbaar, getuige het feit dat tijdens de COM-tentoonstelling in januari 1979 te Breda een **gen kweek bruinborstgorsvink**, inschreven onder de naam Bruinborst Warblervink, was ingezonden. De inzender/kweker was de heer J. Penders, Mgr. Feronlaan 33 te Breda. Hij is lid van onze organisatie en zeer terecht ontving hij de middels welbekende NBVV-Oorlogster ter bevestiging van een uitstekend resultaat. Aan onze redactie vertelde hij het volgende relaas:

In augustus 1977 kocht ik twee vogels die mij totaal onbekend waren en waarvan de handelaar mij noch de naam noch andere gegevens kon vertellen. Omdat de beide exemplaren in een zeer goede conditie verkeerden, heb ik ze direct gehuisvest

in mijn buitenvolière. Deze volièrre is 6 m lang, 1 m diep en 1.50 m hoog. De vlucht is rijk beplant en sluit aan op een binnenvlucht. Begin september gingen beide onbekende vogels over tot nestbouw. Als nestplaats verkozen ze een dichte lage struik. Gedurende die periode joeg de man de gehele dag achter de pop aan, zo erg zelfs dat ik er nog over heb gedacht om één exemplaar uit te vangen en elders onder te brengen. Na enkele dagen was het jagen echter voorbij. Paringen heb ik niet kunnen waarnemen maar weer enkele dagen later constateerde ik in het nest, dat komvormig en gebouwd was van allerlei grassen en hooi, het eerste eitje. Dit ei werd nog door twee andere gevolgd. De eitjes waren vuilwit van kleur en getekend met groengrijze streepjes en haaltjes. Na precies tien dagen kwam één ei uit. De andere twee eieren bleken niet bevrucht te zijn. Inmiddels had ik al mijn andere vogels uit die vlucht gevangen. De onbekende vogels, want nog steeds wist ik niet wat het waren, hadden nu het rijk alleen. Omdat ik nogal rijkelijk sprinkhanen voerde, waren ze aan dit levend voer gewend.

Wel gaf ik ze geleidelijk aan steeds meer en na een dag of vier waren er dat zelfs zo'n honderd per dag. Met vrouw en kinderen zijn we toen iedere dag druk in de weer geweest om de

sprinkhanen te vangen. Het was een enorme klus, maar de jonge vogel werd daarmee goed gevoerd en het groeide als kool. Toen het jong drie dagen oud was, heb ik een 2.3 mm ring aangelegd. Dit ging zonder problemen. Op een leeftijd van tien dagen vloog de jonge vogel uit. Uiterlijk leek het erg veel op de pop, was echter wat meer gestreept van voren, had bijna geen staart en de oogstrepen waren nog maar nauwelijks zichtbaar. Op een leeftijd van drie weken was de jonge vogel zelfstandig. De temperatuur buiten daalde en aan sprinkhanen was nauwelijks meer te komen. Reden waarom ik toen geleidelijk ben overgegaan om ze pas vervelde meelwormen te verstrekken. Toen de jonge vogel op een leeftijd van drie maanden was, zette de jeugdruin in. Na deze rui bleek het jong een popje te zijn. De oudervogels hebben nog één maal gebroed en wederom op drie eieren. Ze bleken allemaal onbevrucht te zijn. Pas ruim een jaar later ben ik te weten gekomen dat de vogels Bruinhorst Warblervinken zouden heten. Onder die naam heb ik de jonge vogel ingeschreven op de COM Wereldtentoonstelling in Breda.

Ik vind de 'warblers' buitengewoon interessante vogels en mochten ze ooit weer eens worden geïmporteerd, schaf ze gerust aan, u zult er geen spijt van krijgen!

Bessen

Ik ben van mening dat de bessen als vogelvoedsel onderschat worden. Het zijn lang niet altijd de vruchten- en insecten-etende vogels die verzot zijn op besvruchten. Zekere soorten zaadeters, maar ook parkiet- en papegaaiachtigen alsmede agapornissen hebben ze erg graag. Bovendien zijn bessen van verschillende plantesoorten vaak tamelijk gemakkelijk te oogsten en ook het bewaren is niet moeilijk als u over een diepvriezer beschikt. Ik bewaar de besvruchten in kleine plastic bakjes in de diepvriezer en omdat de bessen niet aan elkaar vast vriezen is het heel gemakkelijk de dagelijkse kleine porties uit de voorraad te nemen.

Een paar vuurdoornstruiken in mijn eigen kleine tuin geven mij jaarlijks een zeer behoorlijke voorraad vuurdoornbessen die deels recht van de struik deels via de diepvriesvoorraad opgevoerd worden.

Meestal druk ik de besjes stuk in het krachtvoerbakje en strooi er dan wat krachtvoer overheen. Ik zie het geven van bessen vanuit hetzelfde oogpunt als het geven van groenvoer of fruit: elke dag een klein beetje.

Gemakkelijk, eventueel uit eigen tuin, te oogsten bessen zijn: vuurdoorn, braam, cotoneaster, berberis en lijsterbes. In de natuur of in plantsoenen kunt u verzamelen: rozebottels, meidoorn, vlierbes, lijsterbes.

volière van de maanc

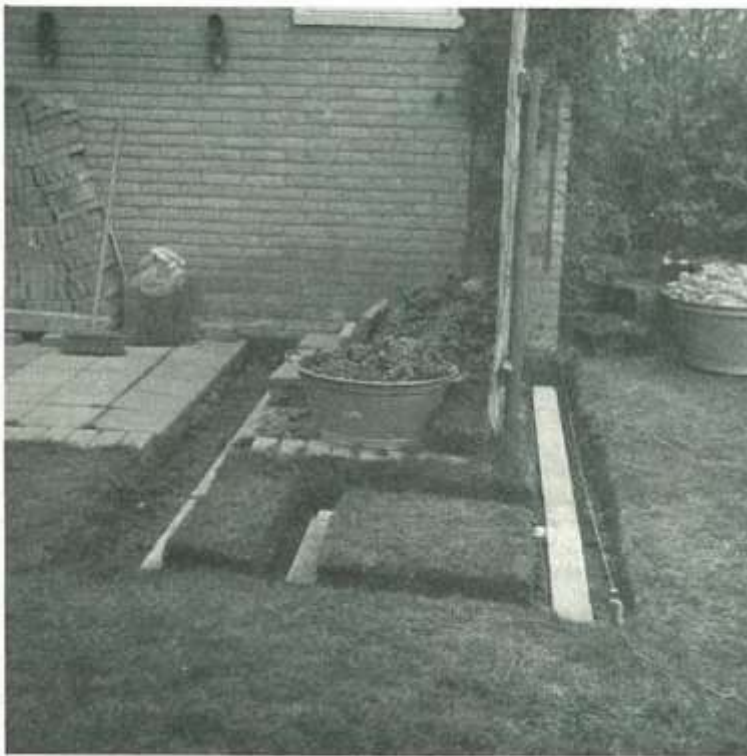
In mijn vorige woonplaats was ik toevalligerwijze in het bezit gekomen van een volière. Toen onze burens daar gingen verhuizen konden ze hun volière en hun vogels niet meenemen. De oplossing was simpel: de volière omdraaien en wij hadden vogels. De instructies van de buurman precies opvolgende, verliep de verzorging goed. Maar mijn kennis van vogels was natuurlijk niet voldoende zodat ik er eens wat over ging lezen. Zo kwam ik er achter dat de huisvesting van onze gevleugelde vriendjes best voor verbetering vatbaar was maar de ruimte daarvoor ontbrak. Toen wij op onze beurt gingen verhuizen, in 1974, waren er dan ook direct plannen om in Enkhuizen het houden van vogels voort te zetten en een nieuwe

volière te bouwen. Pas in 1977 konden die plannen worden verwezenlijkt.

Na verkregen toestemming van huis-eigenaar en gemeente, middels ingediende verzoeken en tekeningen, begon ik met de fundering. Daartoe dienden, waterpas in de grond gelegde, oude betonnen hekpalen. Daarop heb ik een muurtje gemetseld van zes lagen stenen waarvan drie lagen boven de begane grond. Door de bovenste twee lagen stekende 'draadstukken' dienden later voor de bevestiging van de onderste balken van het geraamte. Dit geraamte, in alle hoeken versterkt met roestvrij stalen hoeken, wordt gevormd door balken van $4\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ cm. De afmetingen

van de volière zijn: lengte 3 m, breedte $1\frac{1}{2}$ m, hoogte voorzijde 2 m en achterzijde 1,80 m. Het sluisje met 80×85 cm. De deurtjes zijn 1,40 hoog. De ruimte boven het sluisje dient als voederplaats. De achterwand (oostzijde) heb ik gemaakt van 9 mm watervast hechthout. In schuur waartegen ik de volière heb gebouwd staat aan de noordzijde zodat de vogels behoorlijk beschermd zijn tegen koude wind. Het dak, waarder gaas, heb ik gemaakt van UV-lic doorlatende polyester golfplaten bevestigd met gegalvaniseerde bouten en plastic schelpen met doppen. Aan de voor- en achterzijde steekt het dak 15 cm uit zodat er geen katten kunnen komen.

Bij het bepalen van de afmetingen

heb ik me laten leiden door de beschikbare ruimte maar ook door de meest economisch oogpunt, van te voren ingewonnen informatie betreffende standaard-afmetingen van achterhoutplaten, gaas en golfplaten. Om roestvorming en rotplekken in het hout te voorkomen heb ik vrijwel een spijker verwerkt maar alles met koperen schroeven bevestigd. Het hout heb ik, met extra aandacht voor rotplekken waar je later niet meer bij kan komen, met impregnerende groene verf geschilderd (drie lagen). Aan de achterwand heb ik rietmaten geplaatst.

In de volière beplant met een cissus, een vlierbes, een conifeer, een kamperfoelie en sinds kort, naar aanleiding van een tip in 'Onze Vogels', een wilgje. In het sluisje staat nog een ligusterstruikje. Aan de buitenachterzijde staat ook een kamperfoelie waarvan ik wat takken onder de golfplaten maar op het gaas heb geplaatst. Zodoende wordt op natuurlijke wijze schaduw gegeven als de zon eens wat al te hardnekkig wil schijnen. Insekten en vliegjes zijn daar

door ook vaste bezoekers maar vertellen dat natuurlijk niet meer na. Tegen de voorzijde heb ik een plantenbak van oude een spoorbiels gemaakt.

In de aangrenzende schuur bevindt zich het nachthok. De afmetingen daarvan zijn: lengte 2,10 m, breedte 70 cm en 70 cm hoog. Het nachthok is hoger dan de buitenvolière. Het plafondgedeelte van de schuur waar het nachthok is heb ik wit geschilderd. De wanden zijn van witte formica-platen van niet meer voor gebruik geschikte kasten. Op de houten vloer van het nachthok liggen drie roestvrij-stalen schuifladen, waarin wit schelpenzand, terwijl de zitstok

ken uitneembaar zijn zodat de hele zaak simpel en doelmatig schoongemaakt kan worden.

Door middel van insteekschotten kan het nachthok in drie delen worden veranderd. De linker twee deurtjes zijn van gaas en, om de kans van ontsnappen van vogels tijdens de verzorging tegen te gaan, aan de bovenzijde scharnierend. Het deurtje rechts met het voorkantje ernaast is van plexiglas om eventuele tocht via het schuurraam te weren. Tussen de achter- en zijwanden en de muur heb ik glaswol aangebracht.

Het schuurraam heb ik buiten het nachthok gelaten. Het invleggat van 13 x 13 cm zit er naast door de muur. De schuif is door middel van een trekkoord vanuit de schuur te bedienen. Het koord loopt door een PVC electra pijpje. Staande voor het raam in de schuur kan ik, al regent het pijpestelen, toch het doen en laten van de vogels in de buitenvolière volgen. Ze zitten soms 20 cm van mij af.

De bevolking bestaat uit (steeds één koppel) Japanse meeuwtjes, Zebra-

volière van de maand

vinken, Japanse nachtegalen, Zwartkopnonnen, Oranjekaakjes, Napoleonetjes, Tijgervinken, Blauwfazantjes, Mozambiquesijsjes en twee Oranjewevers-mannen.

Spectaculaire broedresultaten kan ik (nog) niet melden. Wel heb ik al heel wat zebra-vinken gekweekt en hoewel dat niet al te moeilijk is hebben wij daar al veel plezier aan beleefd. Maar ik heb wel begrepen dat men met een gezelschapsvolière de verwachtingen niet te hoog moet spannen. Ik heb nu nog slechts één koppel zebra-vinken en mijn eerste indruk is wel dat dit de rust in de volière zeker ten goede komt. De nestkastjes die ik zowel binnen als buiten heb opgehangen worden nu ook door de meeste andere vogels geïnspecteerd en het gevarieerde nestmateriaal dat ik zojuist heb verstrekt heeft ook aller aandacht. Dus wie weet. Het is overigens interessant de enorme verschillen te kunnen vergelijken van bijvoorbeeld het ragfijne gezang van een zwartkopnon met het volume waarmee een Japanse nachtegaal zijn lied laat horen. Ook de gedaanteverwisseling van de Oranjewevers is toch eigenlijk iets bijzonders. Voeg daarbij eventueel mijn gebrek aan kennis en erva-

ring en mijn niet aanwezige interesse voor specialisatie is verklaard.

De volgende voorvallen zijn wellicht nog vermeldenswaard. Tijdens de strenge winter van 78/79 werd mij een vogeltje gebracht dat door een kennis was gevonden. Een kat had het onder 'handen' gehad, zodat met geen mogelijkheid was vast te stellen wat voor soort het was. Het leefde nog en dat was eigenlijk alles. We hebben het in leven weten te houden en toen het weer in de veren zat bleek het een Japans meeuwtje te zijn.

Toen het zover was dat het in de volière kon vlieg het nog steeds niet goed. Langs het gaas klauterde het omhoog! Nu vliegt 'Dorus', die na dankt hij aan zijn gehavende pak toe hij bij ons kwam, al weer een jaar en hij 'zingt' het hoogste lied.

Het tweede geval betreft een door ouders verstoten jonge zebra-vin. Het was een achterblijvertje dat niet goed kon vliegen. Het maakte wel een karakteristieke bedelbeweging maar maakte daarbij geen geluid en werd dus niet door de ouders gevoerd. Toch bleef het in leven en maakte verder een redelijk gezond indruk. Ik begreep er niets van totdat ik er na veel stiekum observeren achter kwam dat het werd gevoerd door een witkopnon die ik destijds had. Het zebra-vinkje is uiteindelijk een sterke volwassen pop geworden en heeft ook voor nakomelingen gezorgd.

Ten slotte: ons gezin — pa, ma en vier kinderen — beleeft in tweeërlei opzicht veel plezier aan 'Onze Vogels'!

A. van der Oord
Wulpenlaan 2
1602 PR ENKHUIZEN

Aangeboren of aangeleerd: zingt elk vogeltje wel zoals het gebekt is

De zang van de gewone vink (Fringilla coelebs) is nogal uitgebreid onderzocht door de Engelse onderzoeker Thorpe. Het belang van een onderzoek hangt sterk af van de stand van de wetenschap op het moment dat de resultaten openbaar worden gemaakt. Daarom zal ik in dit verhaal eerst eens iets over de voorgeschiedenis van dit onderzoek vertellen.

Drekkende papegaaien geven wel eens aanleiding tot discussies over de vraag wat nu eigenlijk het verschil is tussen mens en dier is. Deze vraag heeft de mens al sinds de oudheid bezig gehouden. De Griekse wijsgeer Aristoteles, die 384 jaar voor Christus werd geboren, vond dat de mens op de hoogste trede van de ladder stond maar dat geen wezenlijke verschillen tussen mens en dier bestaan. Een dikke eeuw eerder leefde een andere Griekse wijsgeer: Herakleitos. Deze was van mening dat er een groot verschil tussen mens en dier bestaat, dat de mens bezit de rede en het dier niet. Hetzelfde vond Albertus Magnus uit de dertiende eeuw. Het dier bezat instincten. De opvatting van Darwin lag hier ergens tussen in. Darwin meende dat zowel mensen als dieren instincten bezitten.

Deze onenigheid is nog tot in onze eeuw terug te vinden. De Amerikaanse dierpsychologen geloofden niet in aangeboren instincten. Deze mensen deden proeven over het leervermogen. Ze deden deze proeven vooral met ratten maar eigenlijk waren ze in mensen geïnteresseerd. De ratten waren alleen een hulpmiddel.

Ethologen waren in de eerste plaats in dieren geïnteresseerd. Ze zagen dat iedere soort zingt zoals hij gebekt is. Natuurlijk wisten ze wel dat het leren voorkwam. Een ratten (twee opzichten) sprekend voorbeeld zijn de papegaaien. Maar ze vroegen zich af hoe iedere soort op zijn eigen manier kan zingen als dit niet aangeboren is. Thorpe besloot eens precies uit te gaan zoeken hoe het zit met de zang van de gewone vink zit. Moeten deze dieren de zang die bij hun soort hoort van hun ouders leren of is deze aangeboren, zingen ze spontaan al op de goede manier?

De meest voor de hand liggende manier om dit te onderzoeken is zorgen dat een jonge vink niet de kans krijgt van zijn ouders of van andere volwassen vinken te horen hoe het hoort. Een dergelijk experiment is volgens de verlevering al eens door een Egyptische farao met menen gedaan. Deze liet twee kinderen in metselen. Ze kregen alleen eten maar er mocht niet tegen hen gesproken worden. Toen ze volwassen waren werden ze losgelaten. Het eerste geluid dat ze maakten nadat de muur was weggebroken bleek toevallig op een Egyptisch woord te klinken. Hiermee was voor de farao bewezen dat het Egyptisch

de oorspronkelijke taal was. En dat alle andere talen maar verbasteringen waren van het Egyptisch.

Thorpe haalde jonge vinken uit het nest en fokte ze met de hand op. Hierbij zorgde hij ervoor dat ze geen soortgenoten konden horen of zien. Ze zouden dus ook niets van soortgenoten kunnen leren.

Tot zijn grote verrassing gingen de vinken die op een dergelijke manier waren grootgebracht wel zingen. Hun lied leek echter niet op de normale vinkenzang. Het liedje was maar heel simpel. Zijn conclusie was dat er kennelijk iets aangeboren is. Liet Thorpe deze vogeltjes echter in de herfst van hun eerste levensjaar een bandje horen met de zang van een normale volwassen vink erop dan gingen ze wel zingen zoals je van een vink mag verwachten. Deze resultaten zullen voor de kwekers van zangkanaries niet onverwacht zijn. Er schijnen zelfs mensen te zijn die jonge kanaries alleen nachtegale zang laten horen om op die manier een huiskamernachttegaaltje te krijgen.

Thorpe's conclusie was dat de jonge vinken de specifieke vinkenzang van hun ouders leren maar dat er ook al een aangeboren zang bestaat. Deze laatste vergeleek hij met een blauwdruk. Het zingen op zich is aangeboren. Het bleek echter ingewikkelder. Omdat de jonge vinken de zang toch van hun ouders moeten leren zette Thorpe meerdere uit het nest genomen jongen bij elkaar. Dit deed hij om ruimte te sparen. Het bleek echter dat niet al deze vinken op dezelfde manier gingen zingen. Bij iets wat aangeboren is zou je dat toch verwachten. Bovendien ontdekte hij dat er binnen de verschillende groepjes maar kleine verschillen waren maar dat er tussen de groepen grotere verschillen bestonden. Het leek erop dat de vogels uit een groep hun zang op elkaar afstelden. Maar dat zou betekenen dat ze van elkaar leerden! Dat ze elkaar immiteerden, en dat de zang die Thorpe als zuiver aangeboren had beschouwd dat toch niet was.

Een andere onderzoeker, Nottebohm, maakte het nog erger. Deze bedacht dat er ook nog wel leren op kan treden bij dieren die volledig op hun eentje werden gehouden. Ze kunnen namelijk zichzelf horen zingen en daar kunnen ze van leren. Om dit idee te testen maakte hij de vogels doof zogauw hij ze uit het nest nam. Hij bleek gelukkig te hebben. Het liedje van deze vogels was nog eenvoudiger dan van de vinken die geen enkele vogel behalve zichzelf hadden kunnen horen. Sommige brachten alleen maar een rauw gekrijs voort.

Maar ook bij de zang die Thorpe als louter aangeleerd had beschouwd bleek de zaak ingewikkelder te liggen. Indien hij jonge vogels een bandje voorspeelde waarop geen vinkenzang maar kanarie zang stond dan leerden ze niets. Dat deden ze ook niet als hij de specifieke vinkenzang op de fluit voorspeelde. Van bepaalde soorten kon-

den ze de zang niet in het hoofdlied leren maar wel in het bijlied. Dit kon dus niet het gevolg zijn van de bouw van keel en stembanden. Van andere soorten, waarbij de zang sterk op die van de vink leek konden ze leren, ook vinkezing die in omgekeerde volgorde werd afgespeeld bleek geschikt. De jonge vinken waren maar gedurende een beperkte periode van hun leven in staat om van dergelijke voorbeelden te leren. Thorpe kwam dus tot de konklusie dat er kennelijk aan het leervermogen allerlei aangeboren beperkingen zitten.

In het vorige artikel (Onze Vogels, oktober 1979) heb ik een kruising beschreven. Hierbij bleek dat het nestmateriaal verzamelen zowel door de aanleg als door de ervaring bepaald werd. Bij lichaamskenmerken maken we geen onderscheid tussen aangeboren en aangeleerde kenmerken. We zeggen niet dat horens aangeboren zijn terwijl eeltplekken omgevingbepaald zouden zijn. We onderscheiden alleen de erfelijke aanleg (het genotype) en de uitwendige verschijning die hieruit, als gevolg van de omgeving, ontstaat (fenotype). Er is geen reden om bij gedrag een ander onderscheid aan te nemen. Tot deze opvatting neigen steeds meer ethologen en leerpsychologen. De problemen die Thorpe had bij het verklaren van zijn resultaten zijn dus het gevolg van een verkeerd uitgangspunt. Een gevolg van de vertroebeling door de discussies over het verschil tussen mens en dier.

Samenvattend kunnen we dus zeggen dat elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, maar zoals de bekjes van alle individuen van een soort niet gelijk zijn, ook al zouden ze dezelfde erfelijke aanleg hebben, zo is er ook variatie in de zang. Bij de ene soort zijn de bekjes uniformer dan bij de andere soort. Hetzelfde geldt voor de zang. Van een soort is bekend (*Melospiza melodia*) dat de zang zich perfect ontwikkelt ook al worden dieren op jonge leeftijd uit het nest gehaald en geïsoleerd opgekweekt. Doof maken heeft echter wel effect. Andere soorten zijn minder star. Bekend zijn de papegaaiachtigen.

Hoe ligt het bij de mensen? Baby's maken in de wieg een geluid dat tateren wordt genoemd. Dit is een soort spelen met de stem. Ook in het tateren van Nederlandse baby's kan men klanken onderscheiden die niet specifiek voor het Nederlands zijn maar wel voor het Engels of Duits. Dit tateren kan beschouwd worden als een eenvoudige vorm van alle talen. Baby's maken bij het tateren zelfs een soort 'klik'-geluid dat alleen maar bij de talen van een paar Afrikaanse stammen voorkomt. Miriam Makeba zingt een dergelijke taal in de 'Clicksong'. De manier waarop de zaak bij de mens in elkaar zit lijkt dus erg op die van de vink. In dit opzicht had Aristoteles het dus in ieder geval bij het rechte eind.

Tekst: Dr. J. van Rooijen
etholoog
Wageningen

LITERATUUR:

- MEIJERS, J.A. (1962), 'De taal van het kind'. Prisma. Utrecht/Antwerpen: Het Spectrum.
NOTTEBOHM, F., (1967), 'The role of auditory feedback in the development of avian vocalizations'. Oxford: Proc. XVth Int. Ornithological Congress.
THORPE, W.H., (1956), 'The language of birds'. In: Animal behavior, readings from Scientific American. San Francisco: Freeman and Compagny.
THORPE, W.H., (1961), 'Bird song.' Cambridge University.

goudvinken

Een van onze leden, H. Schuur uit het Groningse Wagenborgen, is bij vonnis van de Kantonrechter te Winschoten, d.d. 7 december 1978, veroordeeld terzake het onder zich hebben van beschermde vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelwet 1936, te weten twee in 1975 gekweekte en van vaste voedingen voorzien goudvinken.

Tegen dit vonnis heeft de heer Schuur beroep aangekend bij de Rechtbank te Groningen, welke zaak op 16 augustus 1979 diende. **De Rechtbank verklaarde de heer Schuur niet strafbaar, ontsloeg hem van rechtsvervolgning en gelastte de teruggave van de twee inbeslaggenomen goudvinken.**

Dit op grond van het feit dat zowel de heer Schuur als zijn getuige-deskundige Dr. Foppe Brouwer, voor de Rechtbank hebben verklaard dat deze in de volière geboren goudvinken in de natuur geen overlevingskans hebben.

De Officier van Justitie bij de Arrondissements Rechtbank te Groningen maakte gebruik van zijn recht om tegen dit vonnis in cassatie te gaan bij de Hoge Raad te Den Haag. Genoemd hoogste rechtscollege in ons land heeft op 20 mei 1980 deze zaak verworpen. Met andere woorden, de Hoge Raad deelt de zienswijze van de Rechtbank te Groningen en stelt daardoor dat het onder zich hebben van in de volière gekweekte goudvinken NIET strafbaar is, omdat deze vogels, indien ze in de natuur zouden worden vrijgelaten, geen overlevingskans hebben.

Het is een stukje jurisprudentie waarmee de opsporingsambtenaren (politie en controleurs Vogelwet) alsmede de rechterlijke macht rekening dienen te houden. Een dergelijk arrest is een duidelijke rechtsbron.

Voor zover wij kunnen beoordelen wordt door dit arrest het houden van eigen kweek goudvinken thans niet strafbaar geacht. Ten overvloede merken we hierbij op dat het bewijs van eigen kweek wel dient te worden geleverd; de vogels moeten zijn voorzien van een vaste voeding.

Het is nu alleen maar te hopen dat op het Ministerie van C.R.M. met wat meer snelheid wordt gewerkt aan het totstandkomen en het inwerkingtreden van de nieuwe vogelwet. Er zou overigens al wel een ontwerp van wet gereed zijn, maar gezien dit nog door enkele commissies moet worden bestudeerd, mag het nog niet in de openbaarheid komen. Vast staat, dat koolvogels niet in die nieuwe wet met name worden genoemd. Daar wordt een apart Koninklijk Besluit van gemaakt omdat zo'n besluit wat sneller en gemakkelijker kan worden genomen.

Over welke in Europa voorkomende vogelsoorten er als koolvogel worden aangewezen, wordt van de zijde van het Ministerie niets medegedeeld. We blijven hopen dat het aantal dat we thans kennen wordt uitgebreid met op z'n minst de goudvink, maar ook met de frater, de barnsijs en de Europese kanarie, zoals we dat al jarenlang hebben te kennen gegeven. Als men verstandig is, twijfelt men niet langer en laat men ons heel gauw officieel weten hoe de zaken er voor staan. We hebben nu, dachten we, al lang genoeg gewacht en men mag van ons niet verwachten dat we stommetje blijven spelen. En wat de gerechtelijke procedures betreft, als onze wensen in vervulling gaan, zullen deze toch in elk geval veel geld kostende handelingen wat ons betreft tot het verleden behoren. In deze tijd van kostenbepalende maatregelen toch aardig meegenomen nietwaar?

Een koninkrijk ten onder

De Koning is al jaren van zijn functie ntheven, vele geleerde en buitenge-roon geïnteresseerde heren hebben ich er voor ingezet maar men heeft og steeds de feiten niet onder ogen urven zien. Er zijn legio boeken ver-chenen over dit ene onderwerp, er is elfs gestudeerd op de vererving en e vederstructuur en dat alles is ook og driftig genoteerd in standaard-isen. Standaardeisen die niet alleen eiden als richtlijn voor het kweken n keuren, maar waarin tevens het eaalbeeld omschreven staat van ns onderwerp. Een beeld, het woord egt het al, dat slechts met de uit-iste inspanning is te bereiken maar at ons meteen duidelijk en keihard e waarheid vertelt.

en Mobiele Eenheid van Japanse teeuwen heeft nog getracht de af-ang enigszins uit te stellen en de norme aardgas-vondsten snelden te ulp om de temperatuur nog meer op 9 kunnen voeren maar het heeft niet ogen baten. De Gouldamadine is één Koning der Vinken meer!

Wat vertellen de standaardeisen? Iet ideaalbeeld is een forse, geblok-ge vogel. Een levend wezen waar iede-ge bezoeker van tentoonstelling of weekruimte even bij stil blijft staan m te genieten van de schitterende euren maar toch ook wel om te kij-en naar de brede, stoere borst en de rooie ronde kop die opmerkelijk vervloeit in een kaarsrechte rug. en vogel die; hoog op de poten taande, zijn ere-titel méér dan waard i.

Menig liefhebber zal nu smalend glimlachen. De praktijk heeft hem wel bewezen dat de Gouldamadine bijna nooit 'aan de bak komt'. Misschien heeft hij het wel eens ge-waagd om enkele van zijn vogels naar een tentoonstelling te sturen, maar je zou bijna zeggen dat die keurmeester door die mooie kleuren zo verblind is dat hij vergat om een behoorlijk aan-tal punten op het keurbriefje te schrij-ven. Er was ook altijd wel wat aan te merken en ten bewijze trekt hij zelfs de catalogus van de Wereldshow 1979 in Breda uit de kast.

Een Wereldshow nota bene, dus je mag verwachten daar het beste van het beste te zien en wat blijkt? Er wa-ren daar 82 Gouldamadines ingezon-den en daarvan werden 11 (elf!) stuks beloond met 89 punten of meer. Ver-der was het merendeel van die 82 schitterende vogels roemloos naar de 84 of 85 punten geschreven. Hij vindt dat hij gelijk heeft en ten overvloed wordt de standaardeis van de Gouldamadine er nog even bij gehaald. Daarin staat dat de mannen 12 cm groot moeten zijn en de pop-pen 11 cm, dat verschil komt door de verlengde staartpennen en als die even niet meegerekend worden moet de vogel dus 10 cm groot zijn. Een mooi getal en dat geblokte type, die brede borst, is maar een ideaal en daar hoeft hij niet wakker van te lig-gen. Dat ideaalbeeld kan 'm trou-wens óók gestolen worden want uit alles blijkt wel dat dát veel te hoog gegrepen is. Kijk maar eens naar de

zebravinken, daar hebben ze óók een ideaalbeeld in de standaardeisen maar dié moesten ze laatst nog hele-maal vernieuwen omdat dát ideaal-beeld allang achterhaald was. Nee, bij die zebra vinken was alles véél beter geregeld.

Zullen we samen eerst eens even kij-ken hoe dat met die zebra vink zit? We maken het niet al te moeilijk en bepa-len ons alleen tot de grootte. Weet u eigenlijk dat diezelfde zebra vink in Australië maar een nietig vogeltje is van amper 9 cm groot? Als u daar-naast even bedenkt dat de meeste (goede) zebra vinken hier ten lande met gemak de hen in de standaardei-sen voorgeschreven 10,5 cm halen wil dat toch wel zeggen dat er behoor-lijk serieus met deze vogels gekweekt is.

Een ander voorbeeld is de graspar-kiet, in het wild een vogeltje van 16 of 17 cm, die u rustig kunt vergelijken met ons zo smalend genoemde 'Hol-landse winkelparkietje'. En wat heb-ben de serieuze kwekers er van ge-maakt? Een 'beer' van een vogel die geacht wordt de 22 cm met gemak te halen!

Serieuze kweek kan dus een heleboel doen in onze hobby, maar we dwalen af van ons onderwerp.

Onze 'Koning der Vinken' had als ideaalbeeld een forse, geblokte vo-gel die van snavel tot verlengde staartpunt 12 cm groot moet zijn maar als we zo naar de keurbriefjes kijken blijkt daar nog wel 't een en 't ander aan de mankeren.

En hoe zit dat dan met die Gouldama-dine in Australië? Ik zal het u voor-zichtig zeggen want de 'geleerden' zijn het niet helemaal met elkaar eens omdat ze kennelijk verschiilen-de duimstokken mee hadden geno-men maar een aardig gemiddelde wijst maar liefst op 12 cm, waarbij dan nog eens verlengde staartpen-nen van 5 tot 7 cm komen. Het is een eenvoudig rekensommetje om te be-palen dat de wildvorm minimaal 17 cm groot is en dat is toch wel heel an-dere koek dan ons ideaaltje!

Wanneer u het allemaal niet meer snapt mag u gerust de laatste paar regels nog eens overlezen en dan mag u zich meteen eens af gaan vra-gen wat we er aan moeten gaan doen.

Ons schamen en alles verder maar la-ten zoals 't is? Tevreden zijn met een ideaal dat stukken minder is dan de wildvorm? Wanneer we even tot ons door laten dringen dat de vogel in het

wild van snavel tot staartpunt minimaal 17 cm groot is en wij, als vogelliefhebbers, in ons ideaalbeeld durven schrijven dat we moeten streven naar 12 cm, moet er nodig eens iets gaan gebeuren.

Dat dit probleem niet van vandaag of gisteren is, bewijst een citaat uit het boek *Finches and other seed-eating birds*, waarin Robin L. Restall al in 1975 schrijft: Het gebruik van Japanse meeuwen, zowel bij de Japanse 'fabriekskweek' als bij veel kwekers (zowel in Engeland als op het vasteland) hebben grote schade toegebracht aan het bestand van de Gouldamadine in Europa en Amerika. Vergeleken met de populatie in Zuid Afrika en Australië waar de Gouldamadine over het algemeen vitaal, zelfbroedend en sterk is, zijn onze vogels zwak, onvruchtbaar en nauw verbonden met de Japanse meeuw. (einde citaat).

Toevallig ook in 1975 schrijft onze eigen Technische Commissie in het voorwoord van de standaardis: Gezien de klimatologische omstandigheden in Australië, o.a. de grote temperatuurverschillen tussen dag en nacht, is de Gouldamadine geen zwakke vogel, eerder zien we de huidige problemen bij de Gould-kweek in de onoordeelkundige kweekselectie en voedingsmethode, waarbij we de erfenis van de Japanse kweekproductie niet mogen onderschatten (einde citaat).

Een tweetal citaten die er beslist niet om liegen en waarin naast de al vele malen aangehaalde Japanse toestanden, twee begrippen opvallen namelijk de kweekselectie en de voedingsmethode.

We zullen allereerst een gedegen studie moeten gaan maken over de voeding van onze Gouldamadine en daarna of misschien tegelijkertijd een strenge kweekselectie toe moeten gaan passen waarbij zal blijken dat in ons land maar een klein aantal redelijke kweekvogels zal overblijven. Goede kweekstellen, en dat dan even vergeleken met de wildvorm, zullen we waarschijnlijk helemaal niet meer hebben en daarom is het misschien verstandig om ook eens even verder te kijken dan de grenzen van ons kleine landje.

Over voeding en selectie echter later meer, voorlopig rest mij maar één vraag en ik ben benieuwd naar het antwoord. Wie durft?

Cees den Hartog

Toen was het parkietje dood

Meindert de Jong

Uit eigen ervaring weet ik dat er heel wat eigenaars en eigenaressen van parkieten zijn, die de (goede) gewoonte hebben enige malen per dag hun lievelingsdiertje vrij te laten rondvliegen in de kamer. Dat is zeker toe te juichen, want het vogeltje kan even zijn vlerkjes strekken, op 'verkenning' gaan en wat al niet meer. Er is echter één gevaar aan verbonden: normaliter keert de langstaart prompt na een bepaalde periode terug in zijn verblijf, maar niet als een raam of deur naar buiten open staat. Waarschijnlijk is het niet de bedoeling van het diertje om luidkeels te jubelen: 'Ik verkoos de vrijheid', maar is het eenmaal buiten, probeer het dan maar eens terug te vangen...

Het volgende gebeurde:

Hoe laat het parkietje, fraai lichtblauw met wit, nog in zijn kooi zat, zullen we wel nooit aan de weet komen, maar omstreeks half vijf 's middags zat het op de rijweg, dribbelde wat heen en weer en krabde af en toe met zijn linkerpootje aan de linkerkant van zijn kop. De vogel liet zich benaderen tot op nog geen meter afstand, maar hij liet zich niet pakken! Een hondje, dat kennelijk met de parkiet wilde spelen, werd door een dame door middel van een lijn in bedwang gehouden, terwijl een heer met allerlei piep- en andere geluidjes

de parkiet probeerde te lokken. Oc ik deed een duit in het zakje en probeerde het dier onder mijn hoed te krijgen. Maar ook dat mislukte. De vogel vloog op en streek neer op een boomtak. Daar was-ie wel zo veilig maar nog geen minuut later zat hij weer op het asfalt. Toen probeerde een jongeman hem onder zijn accortje te krijgen, maar ook dat mislukte.

Op een gegeven moment dachten we het pleit gewonnen te hebben: de parkiet vloog op om in een nabij gelegen tuin neer te strijken. Daar was a thans geen verkeer, want wij waren erg bang voor dat het fraaie vogeltje onder een auto zou raken, hoewel ik wist dat de eigenares van de tuin twee poezen had, die ook wel graag een vogelboutje lustten. Maar we hadden te vroeg opgelucht adem gehaald: geen tien seconden later zat de parkiet verdorie alweer op de rijbaan en nog geen tien tellen later haalde een Volkswagen het diertje verarderd in een zielig bloederig vleesklompje met wat mooie, héél mooi veertjes. We moesten — met de oude vader Cats — constateren:

'Maar evenwel nochtans en desaniettemin het leven was er uit en 't kwam en nóóit meer ir Vandaar deze waarschuwing...

dwergooruilen

Tekst: Meindert de Jong
Foto: P. Podpera

Over de gehele wereld verspreid komen ruim dertig soorten dwergooruilen voor, waarvan echter slechts één soort behoort tot de Europese avifauna. Dat is de Dwergooruil (*Otus scops*), een vogeltje van 19 cm lengte in een gewicht van circa 100 gram. Deze uil heeft een enorm verspreidingsgebied; hij komt namelijk voor in Noordwest-Afrika, in grote delen van het zwarte werelddeel bezuiden de Sahara (evenwel niet in de uitgestrekte Kongolese wouden), geheel Zuid-Europa oostelijk door Azië tot in Japan en oostelijk Indonesië. Maar', schrijft prof. dr. Voous in zijn

bekende 'Atlas van de Europese Vogels', 'over de onderlinge verwantschap van de in vrijwel de gehele wereld voorkomende groep van dwergooruilen bestaan verscheidene tegenstrijdige opvattingen; een poging tot reconstructie van hun verspreidingsgebied is nog nauwelijks ondernomen'. Verder zegt de professor over het erbij behorende verspreidingskaartje: '...de grens van de soort moet als zeer voorlopig worden beschouwd. Dit geldt met name voor de Syrische dwergooruil (*Otus brucei*), die wél in de soort is opgenomen.' (Van deze laatste uil, die ook Gestreepte dwergooruil wordt genoemd, is ook een afbeelding opgenomen.) In het boek 'Uilen' door John

Sparks en Tony Soper wordt *Otus brucei* niet genoemd. We zullen ons in dit artikel verder uitsluitend beperken tot de Dwergooruil, die voor zover mij bekend een keer of vier, vijf binnen onze grenzen als zogenaamde dwaalgast is gesignaleerd.

Niet in dichte wouden

In de meeste delen van zijn areaal is dit uiltje standvogel, maar de individuen uit de noordelijke streken trekken 's winters weg naar tropisch Azië en Afrika. Zijn voorkeur gaat uit naar tamelijk open boomrijke gebieden, lichte bossen, rivier- en galerijbossen en eveneens parklandschappen. Men zal hem echter tevergeefs zoeken in dichte naald- en regenwouden. Daarom ontbreekt hij ook in bepaalde delen van Afrika, zoals u in het begin heeft kunnen lezen.

Het valt beslist niet mee dit uiltje overdag in het vizier te krijgen, want het houdt zich schuil in allerlei holten en op donkere plaatsen tegen een stam gedrukt, waar het als het ware één wordt met de omgeving. Zodra echter de schemering valt wordt de uil actief en gaat op jacht naar grote

Otus brucei

Otus scops

insekten, kevers, nachtvlinders, sprinkhanen, maar ook is hij in het geheel niet vies van andere op de grond levende wezentjes als hagedissen, kleine zoogdieren en vogeltjes (hoewel de laatste doorgaans niet helemaal 'fit' zijn).

Broedgewoonten

Dwerguilen zijn reeds in het jaar na de geboorte in staat zich voort te planten. Maar uiteraard is hiervoor een paartje nodig en daarom beginnen de mannetjes in het voorjaar luid te zingen. Het gezang klinkt als een fluitend, tweelettergepig 'kie-joe', dat erg muzikaal maar tevens ietwat melancholiek klinkt. Het wordt om de twee of drie seconden herhaald en is verscheidene honderden meters ver te horen. In de balstijd antwoordt het vrouwtje met een soortgelijke roep, die evenwel zachter klinkt. Niet zelden maakt het paartje er een duet van. Dit gezang van de dwergooruilen is vrij eenvoudig na te bootsen en men kan er uitermate veel plezier aan beleven als de uilen de imitator antwoorden. Men heeft waargenomen dat even voor de paring het mannetje

drie of vier keer achtereen steeds luidder 'kjuu' riep en zich vervolgens fladderend op de rug van het wijfje zette, dat een scherp gekwetter liet horen. Van het nest wordt vrijwel geen werk gemaakt. Het paartje zoekt een geschikte holle boom, een gat in een muur, een spleet in een rots, een oud spechtennest of een ander oud vogelnest op en daarin legt het wijfje drie tot zes eieren. Deze zijn wit van kleur en vrijwel rond; ze worden met tussenpozen van 24 tot 48 uur gelegd. Even voor het eerste ei wordt gelegd, bezet madame de broedplaats en blijft daarna in de holte, waar ze door haar echtgenoot van eierij wordt voorzien. Bij tamme dwerguilen is gezien dat het vrouwtje in de broedholte blijft staan tot het voorlaatste ei gelegd is. Het broeden duurt ongeveer drieëneenhalve week en als de jongen ter wereld komen zijn ze in een keurig wit donsokje gestoken. Na een kleine week gaan de ogen open en komt het zogenaamde tussenkleed te voorschijn, dat is echter niet meer donsachtig, maar vertoont al aardig overeenkomst met het kleed van de volwassen vogels. Het kroost

verlaat de wieg als zij een week of drie, vier oud zijn, maar ze worden nog wel enige tijd door de oude vogels verzorgd eer ze volkomen zelfstandig zijn.

De braakballen van de dwergooruilen zijn lastig te ontdekken, daar ze in de meeste gevallen uit chitenedelen (hoofdbestanddelen van de uitwendige harde delen van insecten) bestaan. In het achtste deel van 'Het leven der dieren' van Grzimek las ik ook nog het volgende: 'Het is interessant dat jonge dwerguilen tot enkele dagen voor het uitvliegen zo goed als geen braakballen produceren. Tot dat tijdstip zijn ook hun uitwerpselen zeer stevig. Van de andere Europese uilsoorten is het blijkbaar alleen de dwerguil, wiens jongen eveneens zulke uitwerpselen hebben, hoewel zij ook braakballen produceren'.

De Dwerguil (*Glaucidium passerinum*) is de kleinste Europese uil, die nog kleiner is dan een spreeuw. Hij is nog nooit in ons land gesignaleerd en heeft domicilie in Oost-Europa dwars door Azië tot in Kamtsjatka ook in westelijk Noord-Amerika komt hij voor.

SPECIALE AANBIEDING VOOR DE LEDEN

Sterk verlaagde prijzen!

TROPISCHE VOLIÈREVOGELS IN KLEUREN I & II met 375 blad. geïllustr. tekst, 128 platen met 257 kleurenfoto's Van f. 70,-, **Nú f. 42,50**

KWARTELS EN FAZANTEN, het meest uitgebreide handboek m. kleurpln. en foto's, **Nú f. 52,50**

HET GROTE KANARIEBOEK, m. 80 gr. kleurenfoto's, de beste handleiding van f. 62,50 **Nú f. 52,50**

HET GROTE KLEURPARKIETENBOEK (grasparkieten) 64 kleurpln. handboek voor kwekers **Nú f. 52,50**

ENCYCLOPEDIË v.d. VOGELLIEFH, 4 banden. Het STANDAARDWERK, **Nú f. 360,-**

HET VOGELPARADIJS IN KLEUREN, 10 delen. m. 800 gr. kleurpln., **Nú f. 250,-**

Termijnbetaling 6 of 12 mnd. mogelijk. Vraagt de HOBBYBOEKEN-CATALOGUS 1980 aan!

INTERNATIONALE HOBBY-BOEKHANDEL
7213 ZG GORSSSEL - P.B. 20 - TEL. 05759-19 50

Unieke collectie MEDAILLES/BEKERS

Vraagt uw dealer
of ons naar onze
EXCLUSIEVE
KATALOGUS
35 jaar

HELLINGMAN BV

APELDOORN
Wilmerscharf 20
Telefoon 055-410622
afd. verkoop
fabricage-vakgroothandel

vogelimport en bloemisterij SIEM VAN 'T HART

Kralingseweg 443 b-Rotterdam
Grens Capelle a.d. IJssel
Telefoon 010-52 45 11

Wij hebben regelmatig in voorraad:
Regelmatig voorradig Zwarte lori's, geelgestreepte lori's, Stella lori's, Ferry lorri-keets, edelpapegaaien, Blauwkroontjes en tal van andere interessante soorten.
Alles tegen uiterst scherpe prijzen!

Grasparkieten allerlei

De Regenboog II

door H.W.J. v.d. Linden

voor de volgende jaren formeren we uit de nakomelingen van paar A en B verder nog de volgende paren.

Paar G: hemelsblauw/witvleugel x hemelsblauw opaline/witvleugel

en/of

Paar H: hemelsblauw/witvleugel x kobalt opaline/witvleugel

en/of

Paar I: kobalt/witvleugel x hemelsblauw opaline/witvleugel

en/of

Paar J: kobalt/witvleugel x kobalt opaline/witvleugel

Uit deze paringen krijgen we 25% witvleugels en 50% vogels die split zijn voor dit kenmerk. Alle mannen zijn split voor opaline.

Vervolgens paren we een aantal jongen van paar C met die van paar D.

Paar K: hemelsblauw geelmasker/opaline x violet opaline

en/of

Paar L: hemelsblauw geelmasker/opaline x mauve, violetfactorig, opaline

en/of

Paar M: hemelsblauw geelmasker/opaline x mauve-opaline

en/of

Paar N: hemelsblauw geelmasker/opaline x kobalt opaline

en/of

Paar O: violet opaline x hemelsblauw geelmasker

en/of

Paar P: kobalt opaline x hemelsblauw geelmasker

en/of

Paar Q: mauve, violetfactorig, opaline x hemelsblauw geelmasker

en/of

Paar R: mauve opaline x hemelsblauw geelmasker

Uit de paringen K t/m R krijgen we de beschikking over een aantal opaline geelmasker mannen en poppen in de kleuren hemelsblauw, kobalt, mauve en violet.

Ook paren we het tweede jaar nog twee oude vogels waarmee we het eerste jaar begonnen aan elkaar, en wel:

Paar S: violet opaline x kobalt witvleugel

Verwachtingen:

mannen:

6¼% hemelsblauw/witvleugel en opaline

6¼% hbl, violetfactorig/witvleugel en opaline

6¼% mauve/witvleugel en opaline

6¼% mauve, violetfactorig/witvleugel en opaline

12½% kobalt/witvleugel en opaline

12½% violet/witvleugel en opaline

poppen

6¼% hemelsblauw opaline/witvleugel

6¼% hemelsblauw, violetfactorig, opaline/witvleugel

6¼% mauve opaline/witvleugel

6¼% mauve opaline, violetfactorig/witvleugel

12½% kobalt opaline/witvleugel

12½% violet opaline/witvleugel

Het derde jaar paren we een jonge hemelsblauwe geelmasker witvleugel man uit paar E of F aan een mauve, violetfactorige, opaline/witvleugel of violet opaline/witvleugel pop uit paar S of we paren een kobalt geelmasker witvleugel man aan een hemelsblauwe, violetfactorige, opaline/witvleugel pop.

Als u het geluk heeft dat de man split voor opaline is kunt u uit deze paringen o.a. enkele violet regenbogen verwachten.

Vervolgens gaan we ons het derde jaar toeleggen op de kweek van vo-

gels met de volgende erfelijke eigenschappen:

hemelsblauwe geelmasker opaline/witvleugel

kobalt geelmasker opaline/witvleugel

violet geelmasker opaline/witvleugel

mauve geelmasker opaline/witvleugel

hemelsblauw geelmasker opaline,

violetfactorig/witvleugel

mauve geelmasker opaline, violetfactorig/witvleugel

Daartoe paren we de jonge witvleugel/opaline mannen uit de paren G t/m J aan de opaline geelmasker poppen uit de paren K t/m R en de opaline geelmasker- of geelmasker/opaline mannen uit de paren K t/m R aan de witvleugel poppen uit de paren G t/m J.

Alle jongen uit deze paringen zijn split voor witvleugel.

Het vierde jaar kunt u de opaline geelmaskers/witvleugel onderling kruisen. Een gedeelte van de regenbogen zal dan de geelmaskerfactor dubbel bezitten. Natuurlijk zal ook aan deze regenbogen qua kleur en zeker aan formaat nog heel wat te verbeteren zijn. Het laatste zult u echter alleen indirect kunnen verbeteren.

Tracht daarom eerst de kwaliteit van uw opaline geelmaskers te verbeteren; daarnaast natuurlijk ook de kwaliteit van uw witvleugels of opaline witvleugels.

Aangezien de fysieke eigenschappen van de witvleugels de zwakste schakel vormen in de regenboogkweek raad ik u aan de eerste jaren uitsluitend de paring opaline geelmasker/witvleugel x opaline geelmasker/witvleugel toe te passen.

□

De reuzenekster

Spermestes fringilloides

Tekst: C.L. v.d. Hoven
Foto: H. Bielfeld

Wanneer we het woord reuzenekster horen denken we onwillekeurig aan een vergrote uitgave van de in onze bossen levende ekster. Niets is echter minder waar. Het vogeltje waarover dit artikel gaat, is maar 11-12 cm groot en de naam heeft het gekregen omdat het de grootste van zijn familie is, waartoe onder anderen de dwergen- en glansekster behoren. Wat zijn aard betreft heeft het niets gemeen met onze ekster, die als rover van eieren en jonge vogels bekend staat. De reuzenekster kan bij andere vogels gehouden worden, wat vooral een groot voordeel is in de volière. Denk nu niet dat het een even zacht eitje is als bijvoorbeeld de Japanse Meeuw, die heel gemakkelijk zich van zijn nest laat verjagen door andere vogels en in arren moede maar ergens anders opnieuw begint te nestelen. Met de reuzenekster is dit niet het geval, want zelfs tegen grotere vogels verdedigen zij hun nest en omgeving. Jammer is het dat man en pop niet van elkaar te onderscheiden zijn en alleen de onhoorbare zang van de man geeft ons daarover uitsluit- sel. Wat de kleur betreft kan ik verwijzen naar de kleurenfoto die hierbij is

geplaatst, doch een bijzonderheid wil ik vermelden, namelijk de witte veertjes op de vleugels. Voor degenen, die de vogels niet kennen, lijkt het of het ruiptjes zijn, maar dit is niet het geval. Om goed in de punten te komen moeten ze die hebben, het is het eerste waar de keurmeester naar kijkt. Voor de voeding zijn het gemakkelijke vogels, want op een tropisch zaadmenu gedijen ze uitstekend met af en toe een meelworm als versnapering indien ze geen jongen hebben. Is dit wel het geval dan wordt die worm soms wel en soms niet gegeten. Een bepaalde gedragslijn is daarvoor niet aan te geven.

Mijn eerste kennismaking met de reuzenekster was in de winter van 1978 toen ik door ruiling met andere vogels in het bezit kwam van een paartje. Half januari 1979 zette ik ze in een broedkooi van 40 x 35 x 30 cm. Aan de achterzijde daarvan kregen ze een gesloten nestkastje, waarin half februari het eerste eitje werd gelegd. Na 17 dagen kwamen er twee jongen uit, want 1 ei was onbevruucht en het andere ging stuk. Ze werden voortref- felijk grootgebracht met gewoon tro- penzaad, wat kiemzaad en een paar

meelwormen per dag, die niet altijd werden opgenomen. In het begin groeiden de jongen niet hard, maar later haalden ze dit ruimschoots in. Na ruim drie weken kwamen ze uit het nestkastje en na nog eens zo'n tijd waren ze zelfstandig. De oude vogels begonnen aan een nieuw legsel en hoewel er twee nestkastjes in de kooi waren kroop 's avonds alles gezellig bij elkaar. Om het stuk gaan van de eieren te voorkomen heb ik de jongen maar apart gezet. Op een leeftijd van ongeveer drie maanden waren ze op kleur met de typische pennetjes op hun vleugels. Het volgende legsel gal enkel onbevruichte eieren en omdat het inmiddels mei was geworden gingen de ouden naar buiten in de volière. Ze namen een gesloten nestkastje in het nachthok in bezit en brachter nogmaals twee jongen groot. Ze waren niet agressief tegen de andere vogels, maar wel werd elke andere vogel uit de buurt van hun nest ge- houden. Nadat de jongen zelfstandig waren was voor hen het broedsei- zoen voorbij, al was het resultaat niet daverend, want vier jongen uit der- tien eieren is niet iets om over naar huis te schrijven.

Dit jaar hebben ze al twee ronden gebroed en van de negen eieren heb ik nu drie jongen op stok. Dat het ook anders kan bewezen de reuzeneksters bij een kennis van mij. Omdat ze verwarmd niets deden stopte hij de vogels in de buitenvolière. Na acht dagen werd het eerste ei gelegd en het eindresultaat uit die ronde waren vijf jongen, waarna ze het verder voor gezien hielden. Blijkbaar waren ze van mening dat ze genoeg hadden gewerkt. Tijdens het broeden en ook toen er jongen in het nest lagen was nestcontrole heel goed mogelijk, al zaten beiden de gehele dag op het nest. Om te gaan eten wisselden ze elkaar af, zodat er steeds bewaking was.

Protesteren deden ze wel door naar mijn vingers te pikken, maar dit was dan ook het enige blijk van ongenoegen.

Als de jongen uit het nest zijn bedelen ze, net als de zebra's, met gedraaide kop om eten bij de ouders. Toch is er een typisch verschil, want tijdens het bedelen om voedsel steekt de jonge ekster de van de ouders afgekeerde vleugel rechtstandig omhoog en vormt dan als het ware een schild voor de andere jongen, die geen kans krijgen een graantje mee te pikken. Zodra het jong eten krijgt van een der ouders gaat de vleugel omlaag, want dan is het gevaar geweken. Of de reuzeneksters onverwarmd in de buitenvolière kunnen overwinteren weet ik niet, al lijkt mij dit wel mogelijk, want het zijn sterke vogels. Ik heb er reeds veel plezier aan beleefd en kan ze ieder aanbevelen voor de gezelschapsvolière.

exotische vogels als huisdieren Ja of Nee

door R.J. Sterk, dierenarts

XXVII. Natuurbehoud (vervolg)

5. Niet zeldzame / bedreigde soorten (vervolg)
  - b. Papegaai-achtigen (orde Psittaciformes; vervolg)

Kakatoes (onderfamilie Cacatuinae)

Afgezien van de reeds behandelde Valkparkiet (*Nymphicus Hollandicus*; zie vorig hoofdstuk), werden er nog 8 andere kakatoe-soorten via On-

ze Vogels (1974-1975) en prijslijsten van handelaren (1976) aangeboden. In totaal telt deze onderfamilie 17 soorten.

Sommige van deze 8 soorten worden regelmatig aangeboden, de overige onregelmatig tot sporadisch. Het meest aangeboden werden **Geelkuifkakatoes** (*Cacatua galerita* en *Cacatua sulphurea*), de **Molukkenkakatoe** (*Cacatua moluccensis*) en de **Witkuifkakatoe** (*Cacatua alba*).

Kakatoes worden vrijwel uitsluitend

gehouden als kooi- of kettingvogel, zodat van voortplanting in gevangenschap nauwelijks sprake is. Door de inheemse bevolking van de landen van herkomst worden kakatoes vaak als jonge nestvogels gevangen ('ge oogst'), met de hand verder opgefokt en als handtamme exemplaren verkocht aan handelaren. De handelswaarde van kakatoes is zeer groot: voor één exemplaar worden vele honderden gulden gevraagd.

De uit Australië afkomstige soorten vallen onder het exportverbod van dat land; desondanks schijnt er een levendige smokkel te bestaan. Het oogsten van jonge nestvogels gaat gepaard met het onherstelbaar vernielen van schaars aanwezige natuurlijke nestplaatsen (boomholtes); een beschadigde boomholte wordt nooit meer door een broedpaar gebruikt. De Grote Geelkuifkakatoe (*Cacatua galerita*) zou overigens in Australië op grote schaal worden vervolgd (Van der Mark, 1968), alhoewel mij onbekend is om welke reden dit het geval zou zijn.

De Molukkenkakatoe komt uitsluitend voor op het eiland Ceram, waar hij dan wel algemeen zou zijn. Om enig idee te krijgen over de omvang van de handel in kakatoes volgen hier enkele cijfers uit een Engels onderzoek. In de periode 1970-1974 werden op Heathrow bijna 1900 kakatoes aangevoerd, waarvan er bijna 500 bestemd waren voor doorvoer naar hoofdzakelijk West-Europese landen; zij waren afkomstig uit Indonesië, Nieuw Guinea en Australië. Uiteraard is de Valkparkiet hierbij niet inbegrepen.

Lori's (onderfamilie Trichoglossinae)

Via dezelfde bronnen als hierboven

genoemd zijn werden 12 soorten of ondersoorten van deze onderfamilie te koop aangeboden onder vermelding van hun (Nederlandse) soortnaam. Er waren echter ook veel aanbiedingen waarin uitsluitend gewag gemaakt werd van 'Lori's'. Lori's staan duidelijk veel meer in de belangstelling dan Kakatoes, tenminste als we afgaan op het aantal aanbiedingen in genoemde bronnen: In totaal was het aantal aanbiedingen van Lori's ruim 3 keer zo groot als dat van Kakatoes (de valkparkiet niet meegerekend). Het aantal aanbiedingen werd voor het merendeel bepaald door handelaren; het aanbod door particulieren is voor Kakatoes en Lori's in vergelijking tot het totaal aantal aanbiedingen ongeveer gelijk (25-30%); of de aanbiedingen van particulieren steeds gekweekte exemplaren betreffen mag worden betwijfeld, alhoewel kweekresultaten in gevangenschap – ook hier in Nederland – van verschillende soorten wel bekend zijn.

Het vaakst aangeboden werd de **Rode Lori** (*Eos bornea*). Verder werden nog regelmatig aangeboden: **Geelmantel-** of **Molukkenlori** (*Domicella lory*), **Dusky Lori** (*Pseudeos fuscata*) en **Forstenlori** (*Trichoglossus haematodus forsteni*). Van het geslacht *Trichoglossus* werden verschillende ondersoorten van *Trichoglossus haematodus* aangeboden, vooral door particulieren. Het onderscheid tussen deze verschillende ondersoorten is niet eenvoudig en het is dan ook nog maar de vraag in hoeverre de gebezigde naam correct is; naast de Forstenlori is de **Lori van de Blauwe Bergen** (*T.h. mollucensis*) de meest aangeboden ondersoort. Afgaande op de informatie van Van der Mark (1968 en 1970) zouden nog meer soorten in de handel verkrijgbaar zijn dan de 12 die net genoemd zijn.

Ook Lori's worden vaak door de inheemse bevolking als jonge nestvogels geogst en verder met de hand opgefokt. Op de Londense luchthaven Heathrow werden in de periode 1970-1974 ruim 1300 Lori's aangevoerd, alle uit Indonesië en Nieuw Guinea; ruim 500 exemplaren hiervan waren bestemd voor doorvoer naar andere landen; in totaal ging het om 8 geïdentificeerde soorten.

Literatuur:

- CARRICK, N. Australië drukt vogelsmokkel de kop in. *Onze Vogels*, 36, 546-547, 1975.
- INSKIPP, T.P. All heaven in a rage; a study into the importation of Birds into the Unit Kingdom. Royal Society for the Protection of Birds, London.
- KLEINE geelkuipkakatoe. *Onze Vogels*, 32, 427-428, 1971.
- MARK, R.R.P. VAN DER, Papegaaien en parkieten als liefhebberij. Zutphen: Thieme, 1968.
- MOLUKKEN- OF ROODKUIFKAKATOE. *Onze Vogels*, 2, 251-252, 1971.
- SMIT, C.P.J., R.J. STERK, H.C. WALVOORT. Exotische dieren, huisdieren ja of nee. Utrecht: faculteit Diergeneeskunde, Rijksuniversiteit Utrecht, 1977.
- WALRAVEN, CHR. Lori's. *Onze Vogels*, 36, 4-5, 1975.

Noteer nu al in uw agenda!

VOGEL '81

met meer dan 7000 vogels in honderden soorten.

De GROOTSTE VOGELSHOW van Nederland

Van 8 t/m 11 januari 1981

in HET TURFSCHIP te BREDA.

EEN GEVLEUGELD EVENEMENT

Geopend:

Donderdag 8/1 van 13-22 uur

Vrijdag 9/1 van 10-22 uur

Zaterdag 10/1 van 10-19 uur

Zondag 11/1 van 10-17 uur

Toegangsprijzen:

Volwassenen /5,-

Kinderen tot 12 jaar /2,50

en bejaarden /2,50

Tekst: D.A. Duivis
Foto's: B. v.d. Kamer
A. Mollinger

kleurmutaties bij de Agaporniden

In het maanblad 'ONZE VOGELS', nr. 12, december 1979 hebben we de ROSEICOLLI Lichtgroenpastel behandeld. Deze mutatie vond zijn oorsprong in Japan. In aansluiting daarop wijzen wij erop dat deze niet verward moet worden met de van Amerikaanse (USA) hui-ze afkomstige lichtgroenpastel, die aldaar 'Imperial Cherryhead' genoemd wordt. In Duitsland noemt men deze kleurslag 'Gelbgesäumt' en in Zwitserland 'Gelbgrün'. In de overige voor ons vreemdtalige landen zullen dan ook wel evenzovele andere benamingen in gebruik zijn. Ook in Nederland hebben we al eerder horen spreken van de 'Amerikaanse Golden Cherry'. Het ligt voor de hand dat we in de toekomst dan ook in de benamingen onderscheid gaan maken tussen de 'Japanse' en de 'Amerikaanse' lichtgroenpastel.

Wat mij betreft is de toevoeging van het land van oorsprong der mutatie reeds voldoende. Bij andere vogelsoorten voeren we in Nederland ook reeds landelijke herkomstbenamingen, zoals bij de grasparkieten Deens, Hollands en Australisch bont en bij de kanaries Duitse kuif, Belgische bossu, Japanse hoso enz.

Gestandaardiseerd is de betreffende nieuwe kleurslag uiteraard nog niet. Hieraan zullen t.z.t. de nodige besprekingen moeten voorafgaan tijdens de bijeenkomsten van keurmeesters. Deze besprekingen kun-

nen niet eerder plaatsvinden alvorens voldoende exemplaren van deze nieuwe kleurslag voorhanden zijn. Eerst dan kan ook de meest toepasselijke Nederlandse benaming gegeven worden. We kunnen thans echter het bestaan van deze nieuwe kleurslag niet verloochenen en het 'beestje' zal toch een Nederlandse naam moeten hebben. Ter onderscheiding van de reeds gestandaardiseerde lichtgroenpastel, noemen we deze in dit bestek dan maar voorlopig 'Amerikaanse' lichtgroenpastel.

Hoe ziet de betreffende 'Amerikaan-

se' lichtgroenpastel er nu uit – en op welke wijze vererft deze kleurslag?

Blijkens de ter beschikking staande gegevens varieert de uiterlijke verschijningskleur van appelgroen tot goudgeel. Een wel zeer grote variatiebreedte in melaninereductiesterkte – en ook kleur dus. In het algemeen is de lichaamsbevedering overwegend geel met een min of meer goed zichtbare groene waas, waarbij de uiteinden van de veertjes kenmerkend geel omzoomd zijn. De vleugel- en rugdekkleur zal iets donderder zijn dan de borst-, buik-, flank- en anaalstreekbevedering, omdat het zich daarin bevindende zwart-eumelanine (over de halve lengte van de baard) niet totaal wegvalt, doch in een tot grijs gereduceerde vorm aanwezig blijft. Gezien de grote variabiliteit van deze reductiefactor kan dit van vogel tot vogel wel eens een aanmerkelijk verschil in kleur- en ook tekeningspatroon in deze veevelden opleveren.

De kleur van masker en wangen is als bij de wildvorm, dus rood. De stuitkleur is opgebleekt blauw-achtig.

Vererving 'Amerikaanse' lichtgroenpastel

De wijze van vererving is gelijk aan die van zijn tegenhanger de 'Japanse' lichtgroenastel, n.l. autosomaal recessief. Zie voor de kweekwijze (korthedshalve) dan ook de gestelde paringen en opmerkingen in 'ONZE VOGELS', nr. 12, december 1979.

Bij gedane proefparingen in het buitenland tussen de 'Japanse' en de 'Amerikaanse' lichtgroenpastel is inmiddels al gebleken dat de betreffende melaninereductiefactor van deze kleurslagen **niet in hetzelfde chromosoom gelegen is**. Uit deze paringen verkreeg men in eerste generatie **enkel** lichtgroene wildkleurige jongen. Deze zijn dan wel natuurlijk **alle** zowel split voor 'Japans' als voor de 'Amerikaans' lichtgroenpastel. Deze kweekproef kunt u zich dus besparen, omdat dit bij verdere doorkweek met de daaruit verkregen jongen, tot tussenkleuren (lees 'mis'kleuren) kan leiden.

Wij blijven met nadruk adviseren een gerichte kweekwijze toe te passen. Aan een mengelmoes van kleuren hebben we niets. Alleen zuivere en goed te onderscheiden kleurslagen zullen op de tentoonstellingen een door de inzender gewenste hogere puntenwaardering in de kleurrubriek kunnen behalen.

Nu is het ook weer niet zo, dat men door het opvolgen van de gegeven richtlijnen ook allemaal goede kleurvogels verkrijgt. Dat zou wel aardig zijn, maar ik vermoed dat de ambitie er dan ook vlug af was. Gelukkig komt er ook nog de nodige 'feeling' aan te pas om de juiste kweekkop-pels samen te stellen. Bovendien zal men er terdege rekening mee moeten houden dat de natuur zich niet laat dwingen. Mooie en minder mooie exemplaren komen immers – ook in wildvorm – in de gehele dieren- en plantenwereld voor. Bij de kweek van mutanten zal dit nog in verhoogde mate het geval zijn. Het zich toeleggen op de kweek van 'toppers' van Standaardvogels, waaronder de Agaporniden vallen, is en blijft een wel zeer zware opgave. Juist daarom is de kweek met deze vogels zo boeiend en mogelijk is dit ook wel de oorzaak dat het aantal liefhebbers-kwekers de laatste jaren zo sterk toeneemt.

De pastelfactor kan men bij vrijwel alle kleurslagen van de groen- en blauwserie invoeren. Gelet moet ech-

A) **Roseicolli lichtgroenpastel** (Japans 'Iwata'), waarbij uw aandacht wordt gevraagd voor de zichtbare aanwezigheid van de gewenste bleek kobaltkleurige stuit. Bij de geplaatste foto-opname van de lichtgroenpastel in het vorige artikel was deze n.l. niet zichtbaar.

Het lichteffect bij deze afbeelding zal vermoedelijk ook hier wel de oorzaak zijn dat de lichaamskleur iets te geel overkomt. Wat wel duidelijk naar voren komt is het mooie contrast van het rood in masker en het geel in de lichaamsbevedering. Ook de scheidingen zijn goed te noemen. Op het dia-projectiescherm was het rood en geel dieper van kleur en deed warmer aan.

ter worden dat men de in opkomst zijnde 'nieuwe' kleurmutaties niet onaan-trekkelijk gaat maken door inschakeling van pastellen met bonte slag- en staartpenen en/of verspreid liggende opeenhopingen van melanine in de vleugeldekveertjes. Geëist wordt een fijne regelmatige hame-ring op het vleugeldek. Geadviseerd

wordt de pastelfactor niet in te voeren bij de Geelbuik, omdat daardoor het mooie contrast van gele borstbuik met de donkere vleugeldekkleur verloren gaat.

De volgende te bespreken kleurmutant is de Olijfgroene Roseicolli, die momenteel een grote opgang maakt

B) **Roseicolli donkergroen**. Reeds is aangehaald dat niet alle donkergroenen even donker zijn. Bij deze vogel moet vooral de vleugelkleur beslist donkerder zijn. Is hierbij mogelijk al sprake van invoering van de pastelfactor. Goed zichtbaar is evenwel de ultramarijnkleurige stuit.

De wens naar het bezit van deze kleurslag zal ongetwijfeld nog sterker toenemen daar deze mutant uitermate geschikt is om als partner te dienen voor het verkrijgen van meerdere varianten in de reeds bestaande kleurmutaties van de groen- en blauwserie.

ROSEICOLLI:

OLIJFGROEN-DONKERGROEN

Een plaats gehad hebbend onderzoek naar de vederstructuur van deze kleurslag, verricht door de heer W. Beckmann, heeft uitgewezen dat om de medula (= kern) van de baard van de veer, een dubbele laag van absorberende melaninekorrels aanwezig was. De diepte van de daaromheen gelegen bewolkte zone wordt daar door evenredig verkleind, met als gevolg dat er meer blauwe lichtstralen worden geabsorbeerd en er minder verstrooide lichtstralen via de cortex (= buitenste hoornlaag van de veer, die veel carotenoïde bevat) naar buiten treden. Optisch nemen we de lichaamskleur van deze mutant dan als olijfgroen waar. Het optredende kleurverschil door verandering van baardstructuur noemen we donkerfactor. De olijfgroene bezit deze factor in dubbele vorm (dus op beide chromosomen) en de daaruit te kweken donkergroene bezit deze enkelvoudig (dus op 1 chromosoom van het betreffende paar).

De donkerfactor is gekoppeld aan de kleurenfactor en deze blijven bij celdeling altijd bij elkaar.

) *Roseicolli olijfgroen. Op het diaprojectiescherm kwam het rood van het masker bijzonder mooi tot uiting op de olijfgroene contouren van de lichaamsbevedering. Op de foto is dit wat minder. Jammer dat deze vogel de mauve-kleurige stuit niet toont.*

kleurmutaties bij de Agaporniden

VERERVING

Vele liefhebbers zijn de mening toegedaan dat de 'donkerfactor' bij Olijfgroen dominant vererft, terwijl even zovele anderen over een mediaire (= vermengen) vererving spreken. Wat is namelijk het geval? Bij paring van een lichtgroene (wildvorm) met een heldere kobalt stuitkleur aan een olijfgroene met een mauve-achtige stuitkleur, verkrijgt men uitsluitend (dus 100%) donkergroene jongen met een ultramarijnachtige stuitkleur, een tussenvorm dus van beide ouders, zowel wat de lichaamskleur als de stuitkleur betreft. De stuitkleur van de **donkergroene** zal straks wel eens een doorslaggevend herkenningsteken blijken te zijn, omdat nu eenmaal niet alle lichtgroenen even

'licht' zijn — en niet alle donkergroenen even 'donker'.

We zullen voor wat de wijze van vererven aangaat, het mogelijk niet voor een ieder geheel bevredigende standpunt innemen, dat de 'donkerfactor' van olijfgroen als zodanig dominant vererft doch bij terugparing aan de lichtgroene wildvorm in het nageslacht een intermediaire kleur oplevert. De oorzaak hiervan zullen we waarschijnlijk moeten zoeken in de mogelijkheid dat het eerst de donkergroene mutatie is opgetreden. Bewust of onbewust paarde men later twee van deze donkergroenen aan elkaar en verkreeg men voor het eerst de dubbeldonkerfactorige olijfgroene.

Opgemerkt zij, dat men nimmer vogels kan bezitten die split zijn voor de donkerfactor.

Onderstaand de kweekmethoden onder vermelding van de theoretische uitkomsten. Het doet niet terzake of men een pop dan wel een man inschakelt die de betreffende eigenschap bezit. Bij de te noemen percentages bevinden zich dan ook weer theoretisch even zovele jonge mannen als poppen.

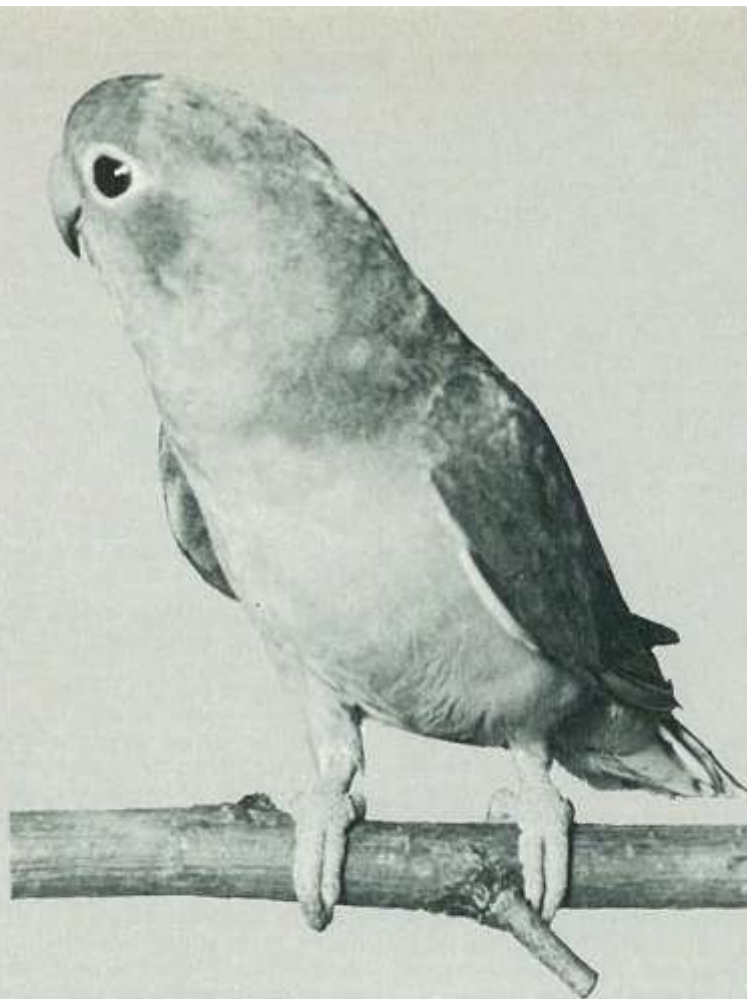
1. Lichtgroen x olijfgroen:
100% donkergroen.
2. Lichtgroen x donkergroen:
50% lichtgroen - 50% donkergroen.
3. Donkergroen x donkergroen:
25% lichtgroen - 50% donkergroen.
25% olijfgroen.
4. Donkergroen x olijfgroen:
50% donkergroen - 50% olijfgroen.
5. Olijfgroen x olijfgroen:
100% olijfgroen.

Uit de samenstelling van bovenstaande kweekkoppels blijkt dat op verschillende manieren donkergroene en olijfgroene vogels verkregen worden. Naar mijn mening kan men voor de kweek van deze donkerfactorige mutanten het beste vogels inschakelen die rechtstreeks afstammen van goed van kleur zijnde olijfgroenen. In dit geval dus uit de paringen gesteld onder nummer 1, 4 en 5. Deze bezitten veelal een constante kleurdiepte en het ligt dan ook in de lijn der verwachtingen dat daaruit eerder donker- en olijfgroene vogels verkregen kunnen worden die een juiste kleurdiepte bezitten.

De vraag is inmiddels naar voren gekomen: 'Kan men door inschakeling van de Olijfgroene als partner de lichaamskleur van een te lichte **lichtgroenpastel** verbeteren? Het antwoord hierop luidt: De variabiliteit van de melaninereducerende pastelfactor zal door inschakeling van de donkerfactor **niet** opgeheven worden, omdat zij onafhankelijk van elkaar vererven. Het gevolg zal wel zijn dat het assortiment kleurmutaties wordt uitgebreid met **donkergroenpastellen** en **olijfgroenpastellen**.

Door invoering van de afwisselende reductiesterkte van de pastelfactor zullen we echter nu ook donkerfactorige exemplaren gaan krijgen, die wel – en ook niet – de juiste pastekleur in hun bevedering tonen. Verkrijgt men door invoering van de donkerfactor, met een beetje geluk, een of meer wel goed van kleur zijnde **lichtgroenpastellen**, dan wordt al vlug gezegd 'Zie je, het helpt toch'. Heeft men echter minder geluk, dan zal het omgekeerde het geval zijn.

Het lijkt mij momenteel meer gewenst dat de liefhebbers zich verder gaan toeleggen op de kweek van **zuivere** olijf- en donkergroene vogels. Zijn er eenmaal een voldoende aantal gekweekt, en zijn zij geen unicum meer op de tentoonstelling, dan is het nog tijd genoeg om te experimenteren met de invoering van de pastelfactor. We zullen vermoedelijk binnen niet al te lange tijd de **zuivere** donkerfactorige groene vogels hard nodig hebben ter verkrijging van **goede 'kobaltn'** en **'mauven'** in de blauwserie. De gelijktijdige aanwezigheid van de pastelfactor doet daaraan niet goed en kan tot verwarrende stichtende conclusies in het ont-

staan van de betreffende mutatie leiden.

Er zijn in Nederland evenwel enkele serieuze liefhebbers die over voldoende olijfgroene vogels de beschikking hebben. Voor hen hoeft het misschien geen onoverkomelijk bezwaar te zijn een of twee exemplaren voor invoering van de pastelfactor in te schakelen. Geadviseerd wordt dan wel het nageslacht van de samen te stellen kweekkoppels streng gescheiden te houden van de overige donkerfactorige vogels.

Te allen tijde moet men er van op aan kunnen welke olijf- en donkergroene vogels **beslist zuiver** zijn en dus **geen** verborgen pastelfactor bezitten.

Nevenstaand de kweekmethoden met de theoretische uitkomsten. Ook hier is het niet van belang of nu de man dan wel de pop de betreffende eigenschap bezit. Onder de percentages ook theoretisch even zoveel jonge mannen als poppen.

Zoals u ziet verkrijgt u uit nevenstaande paringen nog niet zo heel veel **lichtgroenpastellen** die even tueel voor een kleurverbetering in aanmerking zouden kunnen komen. Indien men genoodzaakt is te beginnen met de samenstelling van een kweekkoppel als vermeld onder nr. 1 dan kan men voor het eerst het twee de jaar enig zichtbaar resultaat waar nemen door inschakeling van een kweekpaar als vermeld onder nr. 2. De paringen genoemd in de nrs 4, 5, 11 en 13 leveren een aantal licht-er donkergroene vogels op waarvan een gedeelte wel- en een gedeelte niet split is voor de pastelfactor. Aangezien dit uiterlijk niet te zien is, zijn deze minder geschikt voor een gerichte **lichtgroenpastelkweek**, ter doel hebbende een **eventueel** verbeterde kleur te verkrijgen.

kleurmutaties bij de Agapomiden

1. Lichtgroenpastel x olijfgroen:	100% donkergroen/pastel	
2. Lichtgroenpastel x donkergroen/pastel: 25% lichtgroen/pastel 25% donkergroen/pastel	25% lichtgroenpastel 25% donkergroenpastel	
3. Lichtgroenpastel x donkergroen: 50% lichtgroen/pastel	50% donkergroen/pastel	
4. Lichtgroen/pastel x donkergroen/pastel: 25% donkergroen/pastel 25% lichtgroen/pastel	12½% donkergroenpastel 12½% lichtgroenpastel	12½% donkergroen 12½% lichtgroen
5. Lichtgroen/pastel x donkergroen: 25% lichtgroen/pastel 25% lichtgroen	25% donkergroen/pastel 25% donkergroen	
6. Lichtgroen/pastel x olijfgroen: 50% donkergroen	50% donkergroen/pastel	
7. Donkergroen/pastel x olijfgroen: 25% donkergroen 25% olijfgroen	25% donkergroen/pastel 25% olijfgroen/pastel	
8. Donkergroenpastel x olijfgroen: 50% donkergroen/pastel	50% olijfgroen/pastel	
9. Donkergroenpastel x olijfgroen/pastel: 25% donkergroenpastel 25% donkergroen/pastel	25% olijfgroenpastel 25% olijfgroen/pastel	
10. Donkergroen/pastel x olijfgroen/pastel: 25% donkergroen/pastel 25% donkergroen/pastel	12½% donkergroenpastel 12½% olijfgroenpastel	12½% donkergroen 12½% olijfgroen
11. Donkergroen/pastel x donkergroen/pastel: 25% donkergroen/pastel 12½% lichtgroen/pastel 12½% olijfgroen/pastel	12½% donkergroenpastel 6¼% lichtgroenpastel 6¼% olijfgroenpastel	12½% donkergroen 6¼% lichtgroen 6¼% olijfgroen
12. Olijfgroen/pastel x olijfgroen/pastel: 25% olijfgroen	50% olijfgroen/pastel	25% olijfgroenpastel
13. Lichtgroen/pastel x olijfgroen-pastel: 50% donkergroenpastel	50% donkergroen/pastel	

Over bloemen en planten

Bloemenbureau Holland

Tekst: Julia Voskuil

Planten met fleurige vruchten verlengen de zomer

Niet zelden worden we in september of oktober door de weergoden bedacht met mooie dagen. Alsof het ze spijt, dat ze ons tijdens de zomer zo in de steek hebben gelaten! Het zou jammer zijn als de fleur dan al helemaal uit de tuin verdwenen zou zijn. Late bloeiers en vruchtdragende planten zijn dan ook in elke tuin onmisbaar. Hoe droger het weer, hoe mooier de vruchten en hoe langer ze ook mooi blijven. Als u weinig kleur hebt in het najaar (ook planten met een herfstkleur tellen mee) dan kunt u daaraan binnenkort wat doen. In de loop van oktober is de planttijd al weer aangebroken.

Sappige en droge vruchten

Zowel bij de kruidachtige planten als bij de houtige gewassen zijn tal van soorten met sierende vruchten. Denk maar aan *Judaspenning*, *kaardebo* en *bereklauw* (tweejarigen) en bij voorbeeld de *lampionplant* en *kar mozijnbes*, overblijvende planten (giftig). Ook siergrassen zoals *siermaïs* en *jobstranen* zijn decoratief. Willer we dergelijke vruchten bewaren, dan moeten ze op tijd worden afgesneden. Anders verliezen ze hun kleur en vallen bovendien uit. Zo niet, dan laten we ze zo lang mogelijk aan de plant zitten. Ook in de winter hebben ze immers nog sierwaarde en daarna

1. Lila-paars komt weinig voor bij vruchten en is daarom een plekje in de (voor)tuin waard

2. De laatste rozen mogen uitbloeien en bottels vormen, in de winter staat dat aardig

3. Een sierappel zoals 'Golden Honey' is tweemaal per jaar een bikvarger

s er nog genoeg tijd om ze te verwijderen. Bij de heesters en – voor tuinen geschikte, dus kleine – bomen zijn natuurlijk ook veel fraaie bessen en andere vruchten te vinden. Dat weten de vogels even goed als u en gulzig schrokken ze met hun snavels dat raais naar binnen! Van een lijsterbes bijvoorbeeld. Niet zo zeer van de Gelderse roos en nog minder van de ila-paarse *Callicarpa*. Zo'n kleur lokt duidelijk niet, óf de bessen zijn werkelijk niet lekker. Maar... mooi zijn ze wel. Een weinig voorkomende besdeur overigens. De meeste zijn oranje, rood of geel – echte herfstkleuren, vinden we. Heel bekend is de vuurdoorn, die er met oranje, vermiljoenkleurige en gele bessen is. Meets eten er wel van, maar pas als de winter vordert en kou brengt. Alle rosen maken bottels, maar bij de grootbloemige vormen knippen we doorgaans de uitgebloeide bloemen weg om ze tot doorbloei aan te zetten. De laatste bloemen van de roos (soms net sneeuw erop in december!) laten we rustig uitbloeien en de bottels kunnen dan ook in de winter voor wat bezienwaardigs zorgen. Of vindt u dat slordig staan?

Ja, dat moet u zelf uitmaken. *Bottelozen* worden in geen geval van hun vruchten ontdaan – of het moest voor jam en gelei zijn – en daarvoor zal een troep groenlingen u in het late najaar dankbaar zijn.

Veel heesters dragen rijkere vruchten als er enkele exemplaren bij elkaar vorden gezet: kardinaalshoed bijvoorbeeld. Bij de *duindoorn* moet een nannelijke plant doorgaans de vrouwelijke bestuiven.

Het geslacht *Malus* kent een groot aantal *sierappels*. Ze geven tweemaal plezier, tijdens de bloei en als ze vruchten kleuren. Aardige vruchttragende sierappels zijn 'Red Sentinel' (rood), 'Golden Hornet' (geel), 'John Downie' (rood, oranje en geel, eetbaar) en 'Hopa' (purperrood). Niet te dicht bij de tuingrens, dat geeft aanleiding tot vernieling door de lieve eugd.

Ook *liguster* kan mooie blauwzwarte bessen dragen (niet snoeien), ze zijn wel giftig. In de buurt van uw vogels wilt u daar zeker rekening mee willen houden.

Onkruiden

Veldzuring

(*Rumex acetosa*)

Een zeer algemeen verspreide plant is de Veldzuring.

Hoewel er ook andere zuringsoorten in ons land voorkomen, treffen we genoemde soort wel het meeste aan.

Moeilijk te vinden is de plant helemaal niet. Integendeel, want op ruigten en wegbermen, in tuinen en akkers groeien ze even gemakkelijk. Dat de planten een grote hoeveelheid zaden voortbrengen, mag de vogels niet overhalen er wat van te gebruiken. Ze snoepen er niet gaarne aan. Alle delen van de plant bevatten giftig oxaalzuur en dat spul is voor de vogels niet zo best.

Gelukkig zijn de diertjes wijs genoeg

om het 'met minachting' aan te kijken!

Verschillende proefnemingen hebben ons duidelijk gemaakt dat ze het niet lusten. Ook niet in onrijpe vorm. Als we de wetenschappelijke naam vertalen, bemerken we het zuur in ruime mate. Let maar op: *Rumex* is zuring in het Hollands en *acetosa* is zuurachtig.

Zuurachtige Zuring zouden we dus kunnen zeggen.

Misschien komt het daardoor, dat de vogels wat zuur tegen deze planten aankijken.

P.J. de Penning

Een succesvolle kweek is van verschillende factoren afhankelijk. Ten eerste moeten de vogels die voor de kweek worden gebruikt, in een voortreffelijke voedings- en gezondheidstoestand verkeren. Ten tweede moet de zekerheid bestaan, dat men werkelijk een koppel heeft.

De geslachten zijn vaak niet te herkennen aan het verenkleed, en vaak is ook het gedrag van de vogels (behalve het zingen van de mannetjes) niet karakteristiek. Zelfs het bevliegen geeft de kweker geen zekerheid dat het om een koppel gaat. Twee mannetjes of twee vrouwtjes bevliegen elkaar ook. Verkeert de kweker in de gelukkige omstandigheid meer vrouwtjes en mannetjes van één soort te bezitten, dan moet hij de dieren – nadat ze door gekleurde ringen zijn gekenmerkt – enige tijd samen onderbrengen, zodat de vogels hun partner zelf kunnen uitzoeken. Zodra de koppels elkaar hebben gevonden, worden ze samen, afgescheiden van de andere, in de kweekruimte geplaatst. Daardoor vermijdt men al vanaf het begin vechtpartijen tussen de paartjes. Zijn de voliëres zo groot, dat er verscheidene kweekkoppels in moeten worden geplaatst, dan kan men daarvoor beter koppels kiezen van verschillende soorten, vooropgesteld, dat deze elkaar verdragen.

In de voliëre moet men er zorg voor dragen, dat kweekparen van dezelfde soort ook niet naast elkaar worden geplaatst, want de mannetjes balfen wederzijds tegenover elkaar en bekommeren zich dan onvoldoende om het hun toebedeelde vrouwtje. Een succesrijke kweek is dan zeer

kweken met prachtvinken

door Franz Robiller

twijfelachtig. Sluit een mannetje vriendschap met het vrouwtje van dezelfde soort uit de voliëre ernaast, (zitten ze dus naast elkaar, alleen door het gaas van de tussenwand van elkaar gescheiden) en baltst het mannetje vaak voor dat andere vrouwtje, dan moet men dit mannetje samenbrengen met zijn 'uitverkorene'. Een succesvolle kweek is vaak het resultaat van deze omparing. Het is geenszins aan te bevelen, twee of meer vrouwtjes met één mannetje samen te laten, nadat het mannetje één van hen heeft uitgekozen. Dit kan namelijk tot moeilijkheden tussen de 'uitverkorene' en de overige vrouwtjes leiden, die vaak zeer bloedig eindigen.

Gekweekte vogels en vogels die a jongen hebben grootgebracht broeden vaak gemakkelijker en betrouwbaarder dan geïmporteerde wilde exemplaren. Het koppelen van broeden zus, ouders en jongen of andere nauwverwante vogels moet worden vermeden, daar anders inteeltverschijnselen (allerlei misvormingen) kunnen optreden. Alleen bij erg zeldzame soorten, waarbij geen mogelijkheid tot bloedverversing bestaat door het ontbreken van andere dieren, kunnen de vogels onderling worden gekoppeld, maar hoogstens voor de duur van twee generaties.

Geslaagde kweken in de kooi zijn uiterst moeilijk en bij de tot nu toe weinig gehouden soorten zeer zeldzaam. Meestal zijn ze totaal niet mogelijk. De kweekkooien moeten zo groot mogelijk zijn en beslist meer ruimte bieden dan de kooien waarin de vogels alleen maar worden gehouden. Een zeer dichte beplanting met groene planten, riet, dennetakken, enz., zo veel mogelijk rust in de onmiddellijke omgeving en een grote vertrouwdheid met de vogels zijn in dit geval doorslaggevend. Bovendien zijn warmte, licht, zon en luchtvochtigheid belangrijke factoren, niet alleen voor het houden maar nog in sterkere mate voor de kweek.

Verscheidene soorten hebben tijdens de kweekperiode een gelijkmatige hoge temperatuur nodig, soms zelfs 28 °C of nog hoger. Tegelijkertijd hebben deze vogels, verschillend per soort, bijna altijd een luchtvochtigheid nodig van 80%, die maar weinig mag schommelen.

Voorop bij alle verzorging staat bi

een voorgenomen kweek altijd het gezond houden van de kweekdieren, waaraan door het broeden – vooral aan de vrouwtjes – hoge eisen worden gesteld. De vooruitzichten op een kweeksucces zijn bij het huisvesten van de vogels in vliegkooien aanzienlijk groter. Bij ongunstige milieufactoren worden de ouderdieren spoedig ziek ten gevolge van de broedingspanningen, en de jonge vogels zijn vaak onderontwikkeld. Het weerstandsvermogen van zulke dieren is sterk verminderd, zodat ze al in de eerste dagen of bij de volgende vereiste prestatie 'van hun stokje vallen'. Op de betekenis van de juiste voeding, vooral in deze periode, werd reeds gewezen.

Elk broedsel begint na het elkaar vinden van het koppel met het *balts*gedrag. De meeste soorten hebben een zogenaamde show-balts, die vaak met een veer of halm in de snavel door de mannetjes wordt voorgedragen. Ze wordt ook halmbalts genoemd en is in haar verloop een ritmische uitbeelding van de nestbouw. Ze probeert de andere partner in een broedstemming te brengen en te interesseren voor de nestbouw.

Bij de meeste soorten moet ze worden begrepen als een uitnodiging aan de andere partner tot het klaarmaken van de koepel van het kogelvormige nest, dat hiermee vanaf het begin wordt opgebouwd (bijvoorbeeld Napoleonneetje, Oranjekaakje, Vuurvink). Bij deze balts gooien de vogels hun hele lichaam omhoog, doordat ze buig- en strekbewegingen met hun poten maken. Daarbij laten de tenen nooit hun zitplaats los. Wordt het nest eerst op een andere manier begonnen, als bijvoorbeeld eerst alleen de bodem en later pas de koepel wordt gebouwd (bijvoorbeeld Tijgerink), dan voeren ze ook andere baltsbewegingen uit. Het mannetje buigt zich dan diep voor het vrouwtje, zodat deze beweging erg lijkt op het vaststeken van de bouwstoffen voor het naken van de nestbodem. De manier waarop het nest wordt gebouwd is dus karakteristiek voor het baltsdrag. Het baltsvertoon alleen is nooit een uitnodiging voor de bevlieging; daartoe nodigen de mannetjes van enkele soorten hun vrouwtjes uit door het erenpikken, meestal in de nek. Dit bevliegingsvoorspel kan aansluiten bij de show-balts. Het kan echter ook ops daarvan optreden. Niet alleen de mannetjes, ook de vrouwtjes van sommige soorten hebben een balts.

Met opgezette veren huft het rond het mannetje en houdt daarbij niet zelden een halm in de snavel. Met deze gebaren toont zij haar bereidheid tot voortplanting, zonder echter te willen uitnodigen tot bevlieging. Dit gebeurt bij een vrouwtje veeleer door het ineenduiken en het schudden met de staart. Afhankelijk van de soort vindt de bevlieging plaats op een tak, op de grond of in het nest. Enkele soorten baltsen nooit met een halm of een ander nestsymbool in de snavel.

Bij de balts sluit vaak de *nestbouw* aan. Helaas is het echter zo, dat niet elke balts betekent dat er spoedig nestbouw plaatsvindt. De meeste prachtvinken bouwen in het dichte struikgewas van de voliére of de kooi meer of minder kunstige vrijstaande nesten. Sommige soorten bouwen, voordat ze eieren leggen, verscheidene nesten, om pas later één hiervan uit te kiezen als broednest. Andere vogels leggen de eieren in een nest, nog voordat het echt klaar is. Dit verschijnsel is niet altijd soortgebonden, maar vertoont binnen een soort individuele verschillen. Vaak worden kunstmatige nestgelegenheden benut. Deze moeten echter altijd op verschillende hoogten in verschillende uitvoeringen in de kooi zijn aangebracht, daar ze vaak niet zelf worden betrokken, maar alleen maar als nestbodem of als nesthoek dienen samen met een nabijgelegen tak. In deze nissen wordt dan het nest vrijstaand gebouwd.

De *kunstmatige nestgelegenheden* moeten de meest verschillende vormen hebben, daar de vogels vaak erg veeleisend zijn bij de keuze van hun nestplaats. Meestal worden de halfopen nestkasten – binnenmaat van het grondoppervak minimaal 15 x 15 cm en de hoogte 20 cm – en de Harzerkooi gebruikt. Bij deze laatste moeten de tralies aan een smalle zijde worden verwijderd en de andere zijden moeten met karton worden bekleed. Sommige vogelkwekers gebruiken ook nestkasten met een rond of ovaal vliegpat, zoals de nestkasten voor onze inheemse vogels. Ze maken deze zelf van geschaafde plankjes of van natuurstammen. Andere kwekers gebruiken middelgrote bloempotten. Aan de rand van de bodem wordt het vliegpat uitgeklopt, er wordt een gat in de bovenrand geboord en de pot wordt met de opening tegen de muur gehangen. Men moet er hierbij op letten, dat het vlieg-

pat bovenaan zit. Vaak worden ook van riet of schors gevlochten, kogel- of peervormige nestkorfjes, waarbij het invliegpat zich in het bovenste derde deel bevindt, in de kweekruimten aangebracht. Ook plankjes van de maten 10 x 15 cm dienen de vogels als ondergrond voor het nest. Ze worden in een hoek bevestigd en aan een langse zijde worden er kleine takjes (lieft van de den) aan gespijkerd. De maten van zo'n kunstmatige nestgelegenheden kunnen beter wat groter dan te klein worden genomen, want 3 tot 4 vlugge jonge vogels hebben enige ruimte nodig en kunnen bij een te klein nest een van hun broers of zusters verdrücken. Meestal loopt dan de vogel, die het laatste uit het ei is gekomen, het meeste gevaar omdat die de zwakste is.

Vrijstaande nesten worden op verschillende hoogten gebouwd. Bij enkele soorten varieert de *nesthoogte* al binnen de soort tussen 50 en 250 cm (voliérehoogte 260 cm). Er kan dus behalve bij uitgesproken grondbroeders, bijvoorbeeld de Kwartelastriide, voor geen enkele in gevangenschap gehouden soort een speciale nesthoogte worden aangegeven. Bij het aankleden van de kweekruimte met takken, riet, enz. moet gelet worden op de dikte van de takken en van de rietbundels, daar de kleine vogeltjes vaak zeer omvangrijke nesten bouwen die tijdens de broedactiviteiten vaak nog worden vergroot. De materialen waarop het nest steunt, moeten het gewicht van het nest kunnen dragen, anders kan het met de hele inhoud naar beneden vallen. Om het nest ook zelf de nodige samenhang te laten krijgen, biedt men de vogels lang en stevig *nestmateriaal* aan. Door de dieren wordt een stevige, zowel droge als groene grassen en – indien mogelijk – aan kokos-, schors- en agavevezels de voorkeur gegeven. Gedeeltelijk wordt ook stro gebruikt. Verscheidene vogels verwerken graag dennenaalden.

Wollen draden als nestmateriaal zijn af te raden, daar de dieren hiermee gemakkelijk hun hals of hun tenen kunnen afknellen. Hetzelfde geldt voor paardehaar. Zeer gevaarlijk is ook hennepvezel, zoals door installateurs vaak wordt gebruikt.

□

onze liefhebberij en het wedstrijdelement

door J.F. Bouwmeester

Het mooie van onze liefhebberij bestaat voor een groot deel uit ongecompliceerd en ontspannen leven in onze fantasie. Tijdens de verzorging van onze vogels bouwen we een wereld vol idealen om ons heen, geïnspireerd door het broeden van de ouderparen, het grootbrengen en uitgroeien van de jongen, ja heel het gedrag van onze vogels.

De rust die daar van uitgaat, brengt onze fantasie op gang. Voor het eerste ei is gelegd zien we al het beste jong dat we het komende seizoen kweken voor ons. Een echte topper van 89, 90 of misschien wel 91 punten. Een toekomstdroom die steeds weer terug komt en soms ook werkelijkheid wordt. Trots kijken we dan naar het resultaat van jaren selectief kweken. We vergeten even de tegenslagen die we gehad hebben zoals legnood, onbevuchte eieren, nesten die gewoon uit elkaar gegooid zijn, jongen die na een week doodgingen enz. enz. Door ons geëxperimenteer, de gesprekken met medeliefhebbers en kwekers en door veel lezen, weten we nu we meer ervaring hebben, de grootste problemen tijdens het kweekseizoen te voorkomen of te verkleinen. We hebben in de omvang en de verzorging met en van vogels het goede systeem gevonden. We zijn door schade en schande wijs geworden. We weten ook dat ongeduld de slechtste eigenschap van de vogelliefhebber is. We zien nu een opgaande lijn in onze kweekresultaten. Af en toe maken we nog wel eens een foutje en krijgen we nog wel eens een tegenslag waar we nooit eerder mee te maken hebben gehad. Maar dat slechte resultaat beschouwen we dan als een uitbreiding van onze ervaring en daardoor een verrijking van onze kennis. Het seizoen daarop loopt alles misschien weer op rollertjes en brengen de vogels het ene nest na het andere groot. Dan zien we ze weer vliegen.

De kampioenen, de vogels van 90, 91 of zelfs wel 92 punten. Want het ideaalbeeld willen we allemaal toch wel één keer gekweekt hebben. Zou het dan nu lukken? Kijk die vogel daar eens zitten, wat een houding en wat een formaat. Onze op hol geslagen fantasie kijkt vooruit naar de tentoonstellingen. Wat een heerlijke momenten zijn dat, eens lekker de dingen om je heen niet relativieren maar gewoon leven met je gevoelens en je creatieve fantasie.

En eindelijk dan is het zover, dan zijn daar de tentoonstellingen. Dat speciale sfeertje, een beetje nervositeit, wachtend op de uitslagen. Tijdens het inbrengen vergelijken we onze vogels al en maken een praatje met onze medeliefhebbers, waarna we huiswaarts gaan om de thuisblijvende vogels te verzorgen. Die avond en de daarop volgende dag zijn onze gedachten veelal bij de wedstrijd. Zullen ze zich weten te geven, zich rustig houden en zich niet beschadigen? Zouden ze voor de keurmeester goed hebben geshowd? Veel hangt er van af hoe we ze getraind hebben en ook wel of ze op een rustige wijze

worden voorgedragen. Dan is er de opening van de tentoonstelling, de uitslagen en de keurlijsten.

Feliciteer uw medekweker als het geluk aan zijn kant is en bent u zelf kampioen geworden, geniet dan van het resultaat en de behaalde prijs. Bedenk dat een behaalde beker ook op latere leeftijd een verdraaid leuke herinnering is, iets waar je graag op terug mag kijken.

U ziet wat een heerlijke leefwereld we om ons heen hebben opgebouwd. En wat dat relativieren betreft, dat gebeurt toch wel, steeds als je de keurlijsten onder ogen krijgt.

Sommige vogels zullen minder zijn dan we zelf dachten anderen weer beter. Alleen om die reden is het goec om aan meerdere tentoonstellingen mee te doen, zodat u van meerdere keurmeesters een oordeel krijgt en de keurlijsten kunt gaan vergelijken. Daarbij komt nog het voordeel dat op de ene wedstrijd vogel A beter showt en op een andere wedstrijd vogel B. En eens, ja eens... dan zal u meemaken dat u een keurlijst krijgt van een vogel die alleen maar goede eigenschappen heeft.

WAT
LEZERS SC
HRIJVEN WAT
LEZERS SCHRIJVEN
WAT LEZERS SCHRIJVEN
WAT LEZERS SCHRIJVEN WAT
LEZERS SCHRIJVEN WAT LEZERS SCH

Supravit conditievoer

Er zijn nogal wat kwekers, die hun vogels SUPRAVIT CONDITIEVOEDER geven, en zoals bij de meeste toevoegingen aan het menu van onze vogels, ontstaan er al gauw twee kampen: degenen, die zweren bij 'hun' vinding, en anderen, die het voeren van zo'n toevoeging veroordelen, sterker nog, aan het toevoegsel allerlei ziekteverschijnselen toeschrijven.

De vraag voor de oprechte amateur is dan 'Wie heeft gelijk?'

In een gesprek met dierenarts J.B. de Jong van Intervet Nederland B.V., fabrikant van Supravit, blijken echter BEIDE STROMINGEN gelijk te hebben.

Dierenarts De Jong: 'Je kunt dit soort toevoegingen aan het voer op twee manieren doseren:

1. **In kleine hoeveelheden**, dan werkt Supravit mee aan het **onderhoud** van de vogels,
2. **In grote hoeveelheden**, dan werkt Supravit therapeutisch, d.w.z. als **geneesmiddel**.

Het ligt voor de hand, dat wij brokken maken als wij onze vogels het gehele jaar flinke hoeveelheden Supravit of een ander (genees-)middel zouden geven. Dat geeft narigheid, b.v. in de vorm van darmstoornissen.'

Wij vroegen dierenarts De Jong 'Wat zit er nu eigenlijk allemaal in Supravit?'

Intervet doet hier helemaal niet geheimzinnig of achterbaks over; Supravit conditievoer bevat:

Vitamine B1	Magnesium
Vitamine B2	IJzer
D-calcium- panthothenaat	Zink
Nicotinezuur	Mangaan
Cholinechloride	Cobalt
Vitamine B12	Jodium
Folinezuur	Calcium
Vitamine B6	Keukenzout
Biotine	(natriumchloride)
Vitamine C	Koper
Vitamine D 3	Furazoliden
Vitamine E	Oxytetracycline
Vitamine K	

U ziet, een respectabele lijst van essentiële stoffen voor onze vogels – vitamines, mineralen, sporenelementen, en een antibioticum.

Het antibioticum is er de oorzaak van, dat u, conform de Nederlandse wet, Supravit conditievoer uitsluitend via de dierenarts kunt kopen. Wij zullen nu eerst een aantal van de samenstellende elementen van Supravit de revue laten passeren.

Vitamine B 1.

Speelt een belangrijke rol bij de stof-

wisseling van het zenuwweefsel. Tekorten veroorzaken verlamningsverschijnselen (vleugels, poten, ademhaling) en ontsteking van de zenuwbanen.

Vitamine B 2.

Speelt o.a. een rol bij het in stand houden van de darmfuncties. Tekorten veroorzaken vertraagde groei, diarree, degeneratie van het zenuwweefsel, leververvetting, huidaan- doeningen.

Panthoteenzuur (D-calciumpanthothenaat)

Is belangrijk voor de koolhydraatstofwisseling. Tekorten kunnen oorzaak zijn van slechte eetlust, een dor verkleed.

Nicotinezuur.

Kan oorzaak zijn van nerveuze storin- gen, diarree en darmstoornis.

Cholinechloride.

Heeft een functie bij de galproductie.

Vitamine B 12 en folinezuur.

Zijn heel belangrijk bij bloedarmoede. De combinatie is noodzakelijk voor de vorming van de rode bloed- kleurstof.

Vitamine B 6.

Is voor een goede huidfunctie van belang. In combinatie met de andere vi- tamines van de B-groep ook van belang bij de bloedvorming.

Biotine.

Is voor een goede leverfunctie van belang. Tekort veroorzaakt o.a. leverver- vetting.

Vitamine C.

Is belangrijk bij de opbouw van kraak- been en andere weefsels. Als pop- pen-aan-de-leg onvoldoende vitami- ne C krijgen, worden nogal eens zwakke jongen geboren.

Vitamine A en vitamine D 3.

Spelen een rol bij de kalkhuishou- ding.

Vitamine E.

Vitamine E is voor een goede vrucht- baarheid van belang. Geeft een goed functioneren van de gesichtsklie- ren.

Vitamine K.

Hiervan is de bloedstolling afhanke- lijk. Door leverafwijkingen kan een tekort ontstaan.

Magnesium, ijzer, zink, mangaan, cobalt, jodium, calcium, keukenzout en koper.

Deze zogenaamde sporenelementen zijn essentiële onderdelen voor de verschillende enzymsystemen. Derhalve zijn ze onmisbaar voor een optimale stofwisseling, waarbij vele enzymen betrokken zijn. Bij de vruchtbaarheid spelen deze elementen een belangrijke rol alsook bij de opbouw van het skelet.

Furazolidon en oxytetracycline.

Deze combinatie antibioticum heeft een breed spectrum, d.w.z. deze kan veel soorten bacteriën vernietigen. Ze zijn toegevoegd, omdat bij dieren die in een slechte conditie verkeren, dikwijls secundaire bacteriën een rol spelen. Deze secundaire bacteriën worden hiermee bestreden.

Hoe moet Supravit gebruikt worden?

'Gebruik het met verstand', zegt dierenarts De Jong.

Furazolidon en oxytetracycline (een chemotherapeutisch preparaat gecombineerd met een antibioticum) vormen samen een krachtig geneesmiddel.

Als wij onze vogels gedurende lange tijd forse hoeveelheden Supravit voeren, zal de darmflora worden aangetast met als gevolg dat het voedsel slecht verteerd wordt, de vogels diarree krijgen, en dat zij de zonodige goedaardige darmbacteriën verliezen.

Als uw vogels alles krijgen wat ze in hun natuurlijke omgeving kunnen opnemen, is er aan een preparaat als Supravit helemaal geen behoefte. Helaas kunnen wij die natuurlijke omgeving niet geheel nabootsen (tropische vogels zitten in hun natuurlijke omgeving echt geen weken achtereen bij temperaturen beneden het vriespunt).

U kunt Supravit het beste als volgt toepassen:

1. Als pepmiddel, in kleine hoeveelheden, b.v. tegen de ruitijd, of wanneer de vogels door een andere oorzaak tijdelijk uit conditie geraakt zijn.
2. Als geneesmiddel, in grotere hoeveelheden, tenminste gedurende tien à twaalf dagen achtereen, bij ziekte of wanneer de vogels langere tijd uit conditie zijn.

Het is niet verstandig pas geboren jongen Supravit te voeren.

Supravit wordt in poedervorm verkocht. U kunt het op twee manieren voeren: door het zachtvoer gemengd, of door de dagelijkse portie zaad met een plantensproeier (niet de sproeier waarmee uw ega de bladluis op de kamerplanten bestrijdt) te bevochtigen en daar het poeder over te strooien; bij het pellen van het zaad neemt de vogel het poeder op.

Mogelijk heeft dit verhaaltje wat klaarheid gebracht in het 'geheim' van Supravit. Met verstand en overleg kan het een heilzaam preparaat zijn voor onze vogels.

A.F. Noppert, Rozendaal.

kanttekening I

door Jos van Himbergen

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het artikel omtrent Supravit. Aan het einde daarvan wordt de hoop uitgesproken, dat het wat 'klaarheid' gebracht zal hebben in de vogelliefhebberij. Ik denk van niet. In de vogelwereld wordt er door de kwekers al jaren over gepraat en er gaat geen voordracht over vogelvoeding voorbij of er zijn vragen over, met als eis daar achteraan: 'en graag een eerlijk antwoord'. Er is dus lange tijd kennelijk al wat gaande.

Zulks vereist dan, dat enkele feiten en praktische zaken gewoon op een rijtje worden gezet en iedere vogelliefhebber kan dan zelf beoordelen wat wel of niet te doen in zijn omstandigheden.

Het is al jaren geleden, dat ik bij kwekers geconfronteerd werd met het gebruik (misbruik) van supravit. Volgens de door hen verstrekte gegevens gebruikte men een overdosering (onwetend uiteraard) ten opzichte van mestkuikens die na berekening uitkwam op 64 : 1. (deze berekening van toen is in mijn archief aanwezig) Er kwamen wel jonge vogels op stok

en deze werden als kweekvogel verkocht. Daarna hoorde ik op vele plaatsen verspreid over Nederland en België, dat daar en daar aangekochte kweekvogels of spoedig stierven, totaál uit conditie gingen of niet vruchtbaar bleken te zijn. De waarschuwingen van mij aan de bewuste kwekers gegeven bleken dus niet geheel ongegrond te zijn geweest gezien deze gespreide ervaringen in de praktijk.

Sommige vogelvrienden zullen eer beetje boos zijn en anderen dankbaar als ze dit artikel gelezen hebben, dat echter alleen beoogt om iedereen een dienst te bewijzen, zeker onze vogels in gevangenschap. Graag wil ik alles kort en zo duidelijk mogelijk omschrijven met de kans, dat het voor iedereen duidelijk over komt.

1. Het product Supravit treft geen enkele blaam. Het is de gebruiker, die er misbruik van kan maken. De exacte samenstelling van dit product is mij bekend. De destijds verstrekte gebruiksaanwijzing vermeldde **niet**, dat het voor VOGELS gebruikt kon worden, wel voor nutsdieren en duiven. Voor mestkuikens b.v. kan Supravit goede diensten bewijzen bij afwijkingen tijdens de mestperiode. Na 6 weken wordt verwacht dat deze dieren panklaar zijn, en zoniet, dan kan zulks een financiële strop betekenen voor de pluimveehouder.

Onze vogels daarentegen moeten langer leven en zich zelfs vermeerderen. Hier gelden andere eisen:

- A) goede huisvesting
- B) aangepaste normale voeding.

2. Vogels die de kans krijgen om in gevangenschap normaal te kunnen leven, voor wat betreft huisvesting en voeding, is Supravit **TOTAAL** overbodig. Talloze gerenommeerde en ervaren kwekers kunnen dit bevestigen.

Antibiotica gebruiken als dat nodig is en op voorschrift van de dierenarts naar soort en tijdsduur. (hiervoor hebben we een antibioticawet gekregen. Wetten zijn niet bedoeld om te plagen maar om als ruggesteun te dienen).

Een pak Supravit (met antibiotica) gaan KOPEN en hier zelf naar hartelust mee gaan experimenteren, is zeker niet de bedoeling van de wet want:

a. Overdoseringen zullen funest zijn voor de voedselvertering en conditie van de vogels.

b. Ook de minder vitale vogels komen op stok en ontlopen door langdurig gebruik van antibiotica de natuurlijke selectie. Ze worden nadien

wel weer als kweekvogel gebruikt met alle gevolgen vandien.

c. De in Supravit aanwezige antibiotica Furazolidon en Oxytetracycline houden bij langdurig gebruik de vogels kunstmatig 'gezond'. Deze antibiotica doden echter niet alleen de slechte bacteriën doch ook de goede. Veranderen deze vogels van eigenaar en de nieuwe bezitter geeft geen Supravit dan is de kans groot, dat ze bij hem in de vogelruimte worden blootgesteld aan besmettingsinvloeden, waartegen ze op dat moment geen enkele afweer bezitten. Gevolg: uit conditie geraken en zoals de praktijk leert, uiteindelijk de dood.

d. Kwekers, die langdurig bepaalde antibiotica in de voeding gebruiken moeten er rekening mee houden, dat ook hier gewenning kan gaan optreden en het risico lopen hun stammen vogels toch door ziekten te gaan verliezen.

e. Antibiotica worden in het algemeen aangeboden in combinatie met een flinke dosering vitamines, ook van de olieoplosbare groep. Hebt u er wel eens aan gedacht, dat de vogels door deze handelwijze ook te veel van deze vitamines kunnen krijgen?

Als regel wordt al een zachtvoeder verstrekt waar de benodigde vitamines in aanwezig zijn of aan worden toegevoegd bij zelfbereiding. resumerende: We geven de vogels preventief geen antibiotica, ALLEEN curatief en pas na EEN DIAGNOSE van de dierenarts of GEZONDHEIDSDIENST VOOR DIEREN, die bepalen: welke soort, de hoeveelheid en de tijdsduur van de verstrekking zal zijn al naargelang de geconstateerde afwijking.

Als we volièrevogels niet de juiste huisvesting kunnen geven, moeten we ze weglaten en geen Supravit gaan gebruiken als alternatieve handeling om de eventuele niet geëigende huisvesting te ondervangen.

Tot slot, vogelvrienden, laten we het woord (en de daad) 'pepmiddel' verre van onze liefhebberij houden, want met aangepaste voeding en huisvesting (en de buitenwacht mag dat weten) zijn we allen in staat om gezonde vogels te kweken, zelfs de meest begeerde soorten. Tot de volgende keer.

Verder moet het volgende worden opgemerkt:

4. Wanneer men preparaten met basisvoeders gaat mengen moet de toe te voegen hoeveelheid in grammen vermeld staan of moet een maatschepje gebruikt worden, waarvan bekend is hoeveel gram het van het betreffende preparaat kan bevatten.
5. Het mengen van preparaten aan een bestaand voer is een kunst op zich. Het preparaat moet volledig in het voer worden gehomogeniseerd, wat betekent dat in elke 'hap' voer evenveel van het preparaat voorkomt.
6. Het heeft geen enkele zin preparaten aan zaadmengsels of aan voeders in kruimel- of korrelvorm toe te voegen. Ze kunnen daarin niet worden gehomogeniseerd.
7. Het toevoegen van preparaten aan voeders voor vogels, die door b.v. ziekte of transport minder voer dan normaal opnemen, is een apart verhaal.

kanttekening II

door J.P. Holsheimer

Het toevoegen van voedingsstoffen (preparaten, supplementen, complexen e.d.) aan vogelvoerders is alleen dan gerechtvaardigd en functioneel wanneer bekend is:

- a. de volledige voedingswaarde van het basisvoer (energiewaarde, gehalte aminozuren, -vet, -vitaminen, -mineralen, -sporenelementen, alles uitgedrukt in de droge stof)
- b. de concentratie en de biologische waarde van de verschillende voedingsstoffen in het preparaat

Om te weten of een vogelvoeder voldoet aan de voedingsbehoefte van de

desbetreffende vogel moeten de onder a. genoemde gehalten (energie e.d.) bekend zijn. Wanneer dat niet het geval is heeft het toevoegen van preparaten geen enkele zin omdat:

1. de dosering te laag kan zijn en dus geen effect heeft. De werkzaamheid van het preparaat is slechts suggestie.
2. de kans op een juiste dosering bijzonder klein is. Deze kans wordt kleiner naarmate het preparaat uit meerdere stoffen bestaat.
3. de dosering te hoog kan zijn. Dit kan tot verstoring van de stofwisseling of zelfs tot vergiftiging van de vogel leiden.

vogelhobby of vogelhandelaar?

U kent ze wel, de advertenties in 'Onze Vogels'...

'Te koop uit mijn welbekende kampioenstam...'

'Te koop..., 90 en 91 punten op de tentoonstelling...'

Een bezoek aan zo'n adverteerder kan heel leerzaam zijn; hier volgt een ervaring...

Na wat zoeken heb je het keurige rijtjeshuis gevonden en je belt aan. Mevrouw doet open en vertelt, dat haar man 'bij de vogels' is. Na enkele ogenblikken verschijnt de kampioen-kweker in eigen persoon. Het spel kan nu beginnen.

De man heeft nogal wat vragen; of je kweker bent of handelaar (dat be-

paalt kennelijk het prijsniveau, wat je zoal kweekt enzovoort. Al spoedig komen de verhalen van de kampioen-kweker los, waarbij het lijkt of hij zichzelf wil verkopen in plaats van zijn vogeltjes. Kampioen hier, kampioen daar, wereldtentoonstelling-bijna-in-de-prijzen, schouderklopjes van keurmeesters...

Na deze uitgebreide inleiding volgt het bezoek aan de kwekerij achter in de tuin, waarbij wij eerst langs een kast vol bekers, medailles, kruizen, spelden en vaantjes worden geleid.

De kwekerij bestaat uit circa tien vluchten, en 120 broedkooien, die in lange batterijen staan opgesteld. Achter de witgekalkte frontjes ontwaar je bijna in elke kooi een stel schichtige Japanse meeuwtjes, die je met hun donkere kraallogjes aankijken als zwarte gevangenen in een Afrikaans land.

Het resultaat van de Japanse dwangarbeid dwarrelt rond in grote vluchten, Gould Amadines, Spitsstaart Amadines, Eifen Astrildiden, Bruinborst rietvinken, Diamantvinken.

Iets verderop vinden we de kooien, die de natuurlijke ouders huisvesten; je kunt bijna aan ze zien, dat ze uit de ouderlijke macht ontzet zijn.

'Van deze pop', zegt de kampioen-kweker wijzend op een zwartkop Gould Amadine, 'heb ik dit jaar vijftendertig jongen gehad.'

Je moet er niet aan denken, hoe dat vijftendertigste jong er zal hebben uitgezien, en je denkt aan de argeloze koper, die voor veel geld zo'n vogel in zijn bezit kreeg. Onwillekeurig maak je een vergelijking met de legkippen in de bio-industrie...

Het besluit niets te kopen is gauw genomen, en denkend aan je eigen twaalf broedkooien, vraag je de kampioen-kweker hoe hij de tijd vindt om gemiddeld zo'n 120 broedkoppels en kooien bij te houden, voeren, schoonmaken etc.

De kampioen-kweker antwoordt, dat hij wel tien uur per dag met zijn vogels bezig is.

'Hoe kunt u dat combineren met uw dagelijkse werk?', vraag je argeloos. 'Ik werk niet mijnheer, ik zit al jaren in de W.A.O. — 'last van mijn rug, weet u'.

Buiten scheen de zon...

A.F. Noppert, Rozendaal.

Bandstaartvink

Met veel interesse las ik het artikel over de bandstaartvink. Zelf heb ik ook een stel van deze leuke vogeltjes die me echter nog geen nakomelingen gaven. Daarover wou ik het echter niet hebben maar wel over de Nederlandse naam die in bovenvermeld artikel voor deze vogels gebruikt wordt ('Onze Vogels' juni 1980 blz. 276-277).

Behalve het feit dat die naam 'bandstaartvink' nogal geforceerd klinkt en nauw ligt bij onze gekende bandvink is er een serieuzer bezwaar. Deze vogels hebben hoegenaamd niets met vinken (Fringillidae) te maken doch behoren samen met de nauw verwante paapjes tot de gorsachtigen (Emberizidae) cfr. Peters Checklist of the birds of the World XIII. blz. 152. In onze Nederlandse namenlectuur van tropische vogels hebben we al zoveel ornithologisch foutieve namen gegeven dat we er beslist iets aan moeten doen. Zo gebruiken we te pas en te onpas het woord **vink** en dit terwijl deze naam toch enkel te gebruiken is voor Fringillidae leden. Zo zitten we met onze bandvink (een Estrildidae), tijgervink (idem), grijze en rode kroonvink (een Emberizidae) duidelijk verkeerd. Ook met andere soorten zoals mozambiquesijs (helemaal geen sijs) Japanse nachtegaal (komt in Japan niet voor) en Mexikaanse goudvink (eigenlijk een roodmus) komen we in botsing met de ornithologie. Deze namen zijn echter zo diep geworteld bij de vogelliefhebbers dat het o.i. geen zin heeft nog energie te steken in pogingen om die te veranderen. We moeten er echter wel voor zorgen bij het geven van nieuwe Nederlandse vogelnamen niet in dezelfde fout te vervallen en dit is bij die 'bandstaartvink' het geval.

We moeten natuurlijk ook een alternatieve naam zoeken. Persoonlijk ben ik voor het gebruik van de wetenschappelijke naam doch om onbegrijpelijke redenen slaat zo iets niet aan in de vogelliefhebberij, zelfs in keurmeesterkringen staat men hier afwijzend tegenover. Terwijl aquariumhouders goochelen met wetenschappelijke namen als ze over hun tropische vissen spreken en zelfs onze oma het heeft over haar bromelia's, erica's, liatris en gerbera opperen de vogelliefhebbers steeds hetzelfde bezwaar dat die wetenschappelijke namen te moeilijk zijn.

Een tussenoplossing gebruiken de

Fransen. Hier wordt de wetenschappelijke naam gedeeltelijk verfranst en spreken ze van 'des Sporophiles' (paapjes) 'des Spermètes' (ekstertje) enz. Zo wordt onze catamenia analis in het frans 'catamenia bleu'. Voor analogie zouden we dus kunnen spreken in het Nederlands van 'Blauwgrijze catamenia'. Vindt u deze naam nog te on-Nederlands dan heb ik nog een alternatief.

Het geslacht 'catamenia' is nauw verwant aan de Sporophila (paapjes). Alle catamenialeden (4 soorten) zijn typische bergbewoners en daarom voel ik veel voor de Nederlandse naam '**bergpaapjes**' voor dit geslacht. Hiermee ziet men onmiddellijk dat ze verwant zijn aan de paapjes doch door er 'berg' voor te zetten maakt men duidelijk dat ze geen echte Sporophila's zijn. Rekening gehouden met de eerste indruk die men van de vogel krijgt zet ik dan ook de Nederlandse naam 'Blauwgrijs bergpaapje' voorop.

L. van Praet,
Dorpsstr. 42,
Zulte, België.

Antiek

Er zit een goede handel in antiek. Dat meen ik althans te mogen concluderen uit het feit dat je hoe langer hoe meer antiekwinkeltjes ziet verschijnen. Zij hebben zo hun eigen karakter; er wordt gezorgd voor entourage. Een antiekwinkeltje begin je kennelijk niet in een nieuw pand, maar je zoekt een al wat ouder huis uit. Verder moet je een bewuste keus maken, zo zie ik het tenminste, tussen een vestiging in een stad, waar veel mensen je etalage kunnen zien. Of een vestiging op het platteland, waarmee je de indruk kunt versterken dat je echt antiek aanbied met de mogelijkheid van een echte vondst voor de koper.

Ja antiek is waardevol geworden. Waar nu precies de grens ligt tussen antiek en gewoon maar oud weet ik niet.

Maar ik geloof wel te weten waarom antiek waardevol is, waarom men er nogal wat voor over heeft om een stuk antiek te bemachtigen. Nou ja, weten waarom is misschien te veel gezegd. Maar in ieder geval één reden waarom, dat is namelijk dat iets zeldzaam is.